

ERA SINGURUL OM CAPABIL SĂ TRĂIASCĂ VIITORUL ORTODOXISMULUI LA TIMPUL PREZENT

Trecerea în neființă a Înalt Preasfinției Sale Nicolae, Mitropolitul Banatului Istoric, reprezintă pierderea celui mai drag prieten, al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric.

A fost unul din puținii ierarhi ai ortodoxismului românesc, trăitor cu vrednicie în templul gândirii creștine, acolo, unde nici o atingere nu riscă să devină contondentă.

A trăit neșansa de a viețui în „vremea ticăloșilor” și a avut potravnici, pentru că era

singurul om capabil să trăiască viitorul ortodoxismului la timpul prezent.

Personalitate fundamentală fiind, i-a iertat pe toți cei care l-au mâhnit, unii din chiar lumea ortodoxismului îndelung răbdător, convins fiind, că numai rațiunea întinată este gazdă răutăților.

De la Înalt Preasfinția Sa, am înțeles un adevăr trist: Biserica Ortodoxă, ortodoxismul românesc, trăind vremuri mândritoare, a ajuns într-o fundătură, de unde nu mai poate ieși,

decât cu ajutorul omului modern și credincios, regenerat în planul eticii creștine.

A fost un fiu vrednic al Țării Banatului, singurul care s-a jertfit pe sine, pentru a ne da nouă balsamul vindecării de rău.

Iertați-mă, Înalt Preasfinte Părinte, că în vremea din urmă, am trecut rar să vă îmbrățișez!

Vasile TODI

PREȘEDINTE AL UNIUNII JURNALIȘTILOR DIN BANATUL ISTORIC

(Articol apărut în cotidianul Ziua de Vest în 2 octombrie 2014)

Romanța nemuritoare și autorul ei uitat

Am plâns, atunci, de dorul tău...

Ștefan LĂZĂRESCU

Am plâns, atunci, de dorul tău,
Am plâns ca niciodată:
Mi se părea că-n drumul tău
Luai ființa-mi toată.

Simțeam că tot ce-aveam mai sfânt
Fugea de lângă mine:
Și-n drumu-n care ai plecat
Pleca totul cu tine...

Ce n-aș fi dat să te opresc,
Atuncea, lângă mine!

Sufletul tot să-ți dăruiesc,
Să fiu doar eu cu tine...

Dar... ai plecat: iar eu de-atunci
Stingher sunt fără tine,
Și-aștept cu doru-mi nempăcat
Un vis... ce nu mai vine...

LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

Palatul este cunoscut sub mai multe denumiri (Comitatshaus, varmegyháza, casa președintelui; în ultimii ani s-a încetățenit numele de palat baroc, care corespunde stilului arhitectonic al clădirii). Oficial, palatul există din anul 1754. În realitate, pentru cei care l-au vizitat, este limpede, complexul de azi înglobează și clădiri mai vechi decât cea clădire a oficiului minier din 1733 și caseria militară din 1735, ce sunt extinse în 1754. Edificiul are o formă rectangulară, cu subsol, parter, două etaje și mansardă, plus două curți interioare. Porțile - două la număr - sunt capodopere ale barocului vienez. Echilibrul clădirii este dat și de alternanța dintre ferestre și pilaștrii de pe înălțimea celor două etaje. Jacob Klein /în 1885-6/ adaugă mansarda și feroniera, mărind atractivitatea complexului.

Palatul Baroc din Piața Unirii

În primii 24 de ani, aici au fost găzduiți guvernatorii militari și civili habsburgici care conduceau Banatul, între 1779 și 1848 se află aici comiții Comitatului Timiș, între 1849 și 1860 este locul guvernământului Vojvodinei sârbești și Banatului Timișan. Din 1861 la 1918 este din nou sediul Comitatului Timiș. După aceea, sediul Prefecturii Timiș-Torontal.

Din 1944 și până în 1958 stau trupele sovietice; la plecarea lor devine sediul Institutului Agronomic și apoi clădirea intră în reparații ce nu se mai sfârșesc. Din anii '80, clădirea aparține Muzeului Banatului, care a deschis aici primele săli de expoziție ale Muzeului de Artă.

În anul 1767 coîmpăratul Iosif al II-lea, în anul 1872 împăratul Franz Josef și în 1923 regele Ferdinand și regina Maria, vizitând Timișoara, locuiesc aici timp de mai multe zile. Alte personalități europene au fost primite în fosta sală festivă; inclusiv personalități muzicale de excepție ce au concertat aici.

Sper să pot trăi atât încât să văd din nou sala festivă cu pielea de Cordoba și cu balconul refăcute, la fel ca și întreg palatul baroc, una dintre extraordinarele clădiri ale Banatului, pe lângă care, acum, trecem indiferenți. Am trăit ziua inaugurării Muzeului de Artă.

Foaia Arhiepiscopiei Aradului

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

MESAJ DE CONDOLEANȚE AL ÎNALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE DR. TIMOTEI SEVICIU, ARHIEPISCOPIUL ARADULUI, LA TRECEREA ÎN VEȘNICIE A ÎNALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE DR. NICOLAE CORNEANU, ARHIEPISCOPIUL TIMIȘOAREI ȘI MITROPOLITUL BANATULUI

Către Consiliul Eparhial al Arhiepiscopiei Timișoarei

Derarhul, preoții și credincioșii Arhiepiscopiei Aradului, cu profundă durere, sunt alături de întregul cler și popor al Arhiepiscopiei Timișoarei ca și al Mitropoliei Banatului, la momentul adormirii întru Domnul, în nădejdea învierii și a vieții veșnice, a vrednicului de pomenire mitropolit dr. Nicolae Corneanu. Arădenii nu vor uita că l-au avut odinioară episcopul lor mult prețuit, de care au rămas legați pentru totdeauna, și după ce a trecut la vrednicia mai înaltă, iar în vacanțele episcopale, trei la număr, a fost purtător de grijă, cu multă înțelepciune a tuturor treburilor bisericești.

Paraclisul Catedralei arhiepiscopale din Arad, pus sub ocrotirea Sfântului Ierarh Nicolae, va aduce aminte tuturor celor ce se vor ruga și închina aici, de cel care a fost ce i-a purtat numele acestui mare

părinte al Bisericii, după însușirile căruia s-a călăuzit.

Hărăzit de Dumnezeu cu o prodigioasă arhipăstorire, mai bine de jumătate de veac, înaltul Ierarh s-a înscris cu cinste în istoria Bisericii noastre, ca de altfel în sufletele tuturor păstoritorilor săi, ca și a celor apropiați sau care l-au cunoscut și ascultat cu dragoste fiască. Lucrarea sa duhovnicească, împletită cu cea culturală și gospodărească, a împlinit-o cu toată conștiinciozitatea, spre slava lui Dumnezeu, propășirea țării și continua înălțare a credincioșilor.

La acest ceas de rugăciune către Cel ce stăpânește peste cei vii și peste cei adormiți, implorăm ca numele măreț al celui pomenit să fie înscris în cartea vieții, spre amintirea veșnică și răsplătirea ostanelilor sale cu odihna întru lumina cea cerească.

Dumnezeu să-l ierte, făcându-i parte cu cei aleși ai Săi!

✝ **TIMOTEI**
Arhiepiscopul Aradului

MARELE SCRITOR IOAN SLAVICI, OMAGIAT LA ȘIRIA

Duminică, 5 octombrie 2014, numeroase personalități și întreaga suflare a Șiriei s-au aflat în zi de mare sărbătoare. Unul dintre evenimentele care i-a adunat pe toți la Șiria a fost omagierea marelui scriitor, Ioan Slavici, fiu al satului, la împlinirea a 89 de ani de la trecerea la cele veșnice. Remarcabila operă literară a lui Ioan Slavici este influențată de viața satului ardelean, și totodată a celor din zona Aradului.

Printre cele mai importante scrieri literare ale lui Ioan Slavici se numără romanul Mara, nuvelele Moara cu noroc și Pădureanca, iar memoriile sale publicate în volumul Amintiri, apărut în anul 1924, au o importanță deosebită pentru istoria literaturii române.

Primele urme ale numelui Slavici în zona Șiriei, apar în recensămintele din 1746 și 1747, când un Slavici Arzinte și un Slavici Szav sunt înscrși drept iobagi cu statut de hospites (oaspeți), iar după 1770 Slavicii erau nu mai puțin de șapte familii.

La acest eveniment însemnat din viața Șiriei și a arădenilor, a participat și Înaltpreasfințitul Părinte, Dr. Timotei Sevcicu, Arhiepiscop al Aradului, care a săvârșit Sfânta Liturghie, înconjurat de un ales sobor de preoți, compus din arhim. Ilarion Tăucean, starețul Mănăstirii Feredeșu, pr. Ioan Jidoi, protopopul Lipovei, preoții parohiei Pavel Savu, Teodor Poneavă și Iulian Botezatu.

Cuvântul de învățătură din cadrul Sfintei Liturghii, adresat de chiriarh celor prezenți, este pus sub titlul „Măsura iubirii creștine”, cum rezultă din Predica de pe munte (cf. Lc. 6, 31-36), iubire care nu trebuie să aibă vreo limită, făcând binele oricui, neașteptând răsplătire și îmbrățișând chiar pe dușmani,

desigur, aceasta în scopul realizării mai binelui în lume. În legătura citirilor scripturistice din duminicile precedente, privind Sfânta Cruce și urmarea lui Hristos, credinciosul este astfel îndrumat la o lucrare continuă, fără preget a binelui, ca drum spre desăvârșire, a subliniat chiriarhul.

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfinția Sa a săvârșit un parastas de pomenire a marelui scriitor.

La Sfânta Liturghie și la celelalte evenimente desfășurate pe întreg parcursul zilei au participat și Nicolae Ioțcu, președintele Consiliului Județean Arad, Lizica Mihuț, președinte al Consiliului Academic al Universității Aurel Vlaicu, Ana Maria Dragoș, director al Centrului Cultural Județean Arad, consilierii județeni Dorina Chambre și Garofița Popă.

După slujba oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Timotei Sevcicu, a avut loc dezvelirea bustului lui Sigismund Borlea, care făcea parte din familia mamei scriitorului, ziarist, om politic, deputat în dieta Ungariei, care a fost un exemplu în formarea ulterioară a lui Slavici. Bustul este amplasat în Parcul Central, în jurul Castelului Bohuș. Deosebit a fost și momentul inaugurării Teatrului de Vară „Ioan Slavici”, situat chiar la poalele Muzeului Slavici dar și sfințirea monumentului în cadrul căruia este depus pământ de la mormântul lui Ioan Slavici, de la Panciu, eveniment la care a participat și primarul orașului Panciu, Iulian Nica. Cu acest prilej, primarul comunei Șiria, Valentin Bot, declarase: „Dorim ca Șiria să se ridice și din punct de vedere cultural la un nivel maxim, toate acestea cu sprijinul Consiliului Local, Muzeului Memorial Ioan Slavici și a Consiliului Județean Arad. Mă bucur că am

reușit să finalizăm tot ce mi-am propus pentru a aduce un omagiu marelui scriitor și invit toți arădenii să vină la Șiria pentru a vizita muzeul și monumentul în care se află pământul adus din cimitrul de la Panciu unde este înmormântat scriitorul șirian”.

În cadrul manifestărilor, invitații au vorbit diverse subiecte cu privire la viața scriitorului, la opera sa, în care descoperim lumea satului transilvănean, cu specificul și frumusețea acelei perioade.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei, făcând legătură cu Evanghelia duminicii, a subliniat faptul că scriitorul Ioan Slavici, în opera sa, a stăruit constant pe latura moralei, observată mereu de poporul nostru dreptcredincios. De asemenea, a amintit și că marele scriitor a fost strâns legat și de Schitul de la Brazi, jud. Vrancea, unde poposea de multe ori.

„Slavici ne-a lăsat una din cele mai autentice și mai profunde opere memorialistice. Prin nuvelele, romanele și memorialistica sa, Slavici este, alături de ceilalți clasici, scriitorul care a avut o contribuție decisivă la așezarea literaturii noastre. Evenimentele excepționale organizate astăzi precum și prezența unor personalități marcante ale județului nostru, la Șiria, nu fac decât să confirme încă o dată acest lucru”, a declarat Nicolae Ioțcu, președintele Consiliului Județean Arad.

Evenimentele culturale au fost organizate cu sprijinul Muzeului „Ioan Slavici”, Muzeului Județean Arad, Consiliului Județean și Centrul Cultural Județean Arad și s-au încheiat cu o agapă creștină la care au participat toți cei prezenți.

PROTOSINGHEL DR. IUSTIN POPOVICI
Consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului

Foaia de Ramna

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Sunt profund impresionată, că satul românesc are încă valori

Magdalena CIUREA - primar al comunei Ramna

Manifestarea din 5 octombrie, mai exact, Ziua Cinstirii, a adunat oameni importanți de pe toate meleagurile. Domnul profesor, Viorel Gligor, laureatul evenimentului s-a putut bucura și de oaspeți din Banatul de munte. Ne-am oprit pentru o scurtă analiză a evenimentului cu un invitat special, doamna primar al comunei Ramna, Magdalena Ciurea.

Ne reîntâlnim la cea de-a treia ediție a Zilei Cinstirii, aici, în comuna Ghiroda din Banatul

de pustă. Sunteți membră în Biroul Director al Adunării Regionale a Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Dincolo de doza de subiectivism, pe care o impune poziția dumneavoastră în biroul director, cu ce impresii plecați de la acest eveniment?

▶ De la Ghiroda am plecat profund impresionată, de faptul că satul românesc are încă valori. Doresc să îl felicit pe domnul primar, pentru felul în care a organizat această zi a cinstirii în comuna Ghiroda, pentru că nu este ușor de organizat un asemenea eveniment, spun asta, pentru că și eu am organizat ceva asemănător în luna martie la Ramna.

Aveți un mesaj pentru locuitorii comunei

Ghiroda?

▶ Pentru locuitorii comunei Ghiroda, doresc să transmit mesajul, să creadă în continuare în primarul lor și să îl susțină, că merită. Este un primar capabil, care a demonstrat foarte multe.

Până acuma, Uniunea a premiat de Ziua Cinstirii, cu precădere, dascăli. Aveți vreo sugestie pentru evenimentele care urmează?

▶ Pentru evenimentele următoare sunt de acord, ca să fie cinstiți dascălii la ei acasă. Ei sunt fiii ai satului și trebuie să ne mândrim cu ei.

INTERVIU REALIZAT DE
SIMONA MOLDOVAN

Jocurile populare devin o dimensiune a comunității omului cu natura

Octavian PEPTENAR - profesor

(urmare din numărul trecut)

Acolo în Macedonia, răzlețită de tulpina neamului românesc trăiește cea mai chinuită ramură valahă: aromânii. I-ați întâlnit, domnule profesor? Vorbiți-mi despre ei.

▶ Câțiva dintre aromânii din Macedonia s-au regăsit printre spectatorii festivalului. Au savurat momentele noastre folclorice și au spus cu emoție, că și-ar fi dorit un întreg spectacol de 2-3 ore, care să cuprindă numai jocuri și cântece populare ale românilor. Am aflat că în Macedonia lor - aromânilor - li se spune vlahi.

Ați cunoscut aromâni și în Banat?

▶ Da! Am avut fericirea să-l cunosc în Banat pe domnul Vasile Todî, președintele Uniunii, un suflet nobil și ales. Am întâlnit astfel un om de cultură, care m-a impresionat prin tot ceea ce face pentru dăinuirea noastră, și mai ales prin tot ceea ce spune și scrie. Nu voi uita vreodată reflecția sa de factură existențială: „Singura întrebare, pe care trebuie să ți-o pui în viață, este...cât valorează viața unui om? Dacă știi cât valorezi, este ca și cum ai ști ziua când o să mori...”

Domnule profesor, tot aud despre acea bijuterie coregrafică a Banatului de munte, pe care, mereu, o văd jucată cu făloșenie imperială de bărbații Banatului de munte, brâul ăl bătrân. Aș vrea să-mi vorbiți despre el, mie și cititorilor noștri.

▶ „Brâul bătrân” sau „Brâul bătrânesc” este unul dintre cele mai vechi dansuri din zona de munte a Banatului. Este jucat la horă, mai ales de bărbații vârstnici, având figuri simple și elegante, așa cum jocul a pornit din zona Borlovei. În spectacole este prezentat, cu virtuozitate unorii, de către jucătorii mai tineri, dar el va rămâne brâul bătrân al tuturor generațiilor. Trebuie să vă mărturisesc faptul că în cei 50 de ani ca dansator, pe care i-am aniversat anul acesta, „Brâul bătrân” l-am jucat în toate spectacolele; dar cel

mai mare succes îl are azi, când îl joc la Ansamblul „Datina Cărășană”, al dascălilor din Caraș Severin, unde, cei mai mulți dintre dansatori, au trecut de 60 de ani.

Sigur, diferă satul de sat și cetatea de cetate, dar, prin ce se deosebește muzical și coregrafic Banatul de munte, de Banatul de pustă?

▶ Dacă Banatul montan îi este specific brâul, Banatul de câmpie, de pustă, este dominat de jocul „Sorocului”; am putea spune că este o rivalitate între figurile „încâlcite” ale unor pași de „Soroc” și „mințitele” brâului de la munte. Învingător este spectacolul și jocul popular care curge de la o generație la alta, de la o zonă la alta. Uimitor este faptul că în subzonele folclorice de tranziție, de la munte, la câmpie – Bocșa, Berzovia, Ramna, Vermeș - brâul era cunoscut și jucat doar de către cei inițiați; azi însă, prin ansamblurile de tineri amintiți, se răspândește și se impune tot mai mult, brâul fiind, alături de horă, momentul de început al jocului la toate Rugile din aceste localități. Și nu vor dispărea vreodată pentru că: „Lung e drumul muntelui, / Dar mai lung al jocului./ Drumul muntelui se găta,/ Hora, brâul - niciodată.”

Care jucători ai jocului bănățean vi se par mai aprigi și pătimiși, cei din Banatul de munte sau cei de la pustă?

▶ Jucători „aprigi” sunt și la munte și la pustă. Jocurile lor însă sunt o expresie artistică ritmată, legată de geografia zonei: jocurile de munte sunt rezezi, de mare virtuozitate, asemenea râurilor coborâtoare din înălțimea munților; pe întinderea câmpiei, la pustă, se mai liniștesc, se mai domolesc, fermecând prin eleganța pașilor și geometria desenului coregrafic. Așadar jocurile populare devin o dimensiune a comunității omului cu natura, asemenea doinelor și cântecelor, care dezvăluie sufletul, pentru că: „Doina-i sufletul și viața, / Dorul - viața și speranța, / Jocul ne ține legați, / Legați, veșnic legănați.”

INTERVIU REALIZAT DE
SILVIA FECHETE

BINEFACERILE IMPERIALE

DANIELA IACOBESCU

Din timpul în care Banatul s-a aflat sub administrație austriacă, s-a depus muncă grea pentru refacerea provinciei, de progres și civilizație. Însă de toate acestea s-au bucurat și românii. Pe lângă intensificarea exploatarea minelor și punerea bazelor industriei, acum se refac orașele, se fondează manufacturi, se dezvoltă meșteșugurile, se sistematizează satele după proiecte făcute de ingineri, se refac drumurile, se dau loturi de pământ țăranilor cu drept de proprietate, se deseacă bălți.

De asemenea se înființează școli sătești, se organizează parohiile, poșta, transportul de călători, se construiesc case de popas și de schimbare a căilor pentru diligențe.

De toate aceste binefaceri, chiar dacă au fost obținute cu foarte multă muncă, s-a bucurat și Ramna. În aceea perioadă a fost mutat satul în locul în care se află astăzi, a fost construită biserica veche (1770), „birtul mare” - vechiul loc de popas al dilligențelor.

S-a dezvoltat învățământul, a fost împărțit pământ țăranilor după capacitatea de muncă a fiecărei familii. Aceste condiții speciale au cimentat legătura rămneților cu pământul și au dat caracterului lor cea mândrie specific oamenilor liberi, proprietari pe bucata lor de pământ.

Foaia de Giarmata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

CURTEA școlii din GIARMATA, O OAZĂ DE LINIȘTE!

De parcursul vacanței de vară, în multe școli s-au deschis șantiere de lucru, pentru ca în prima zi de școală, unitățile să-și primească elevii într-un mediu cât mai adecvat. La școala din Giarmata investițiile nu s-au oprit nici după ce a sunat clopoțelul, în prima zi de an școlar. Primarul a ținut morțiș ca micuții să aibă toate clasele refăcute și o curte demnă de invidiat, pentru ca ei să-și desfășoare activitatea într-un ambient mai bun. Curtea școlii a fost pavată, iarba tunsă, iar pentru a se menține ordinea și disciplina, s-au pus și coșuri de gunoi. Interiorul unității îți dă impresia, că te afli în ograda unui neamț, în care totul sclipește de curățenie. Costurile însemnate ale lucrării nu au fost de prisos, investiția își spune cuvântul, iar școala din Giarmata are un „look” nou și un aer cu totul aparte.

SALA DE SPORT

Accesul în sala de sport nu va mai fi o problemă. Se lucrează din greu la modernizarea aleelor pietonale și a zonei verzi care înconjoară clădirea. „Am avut probleme la nivelul soluului, pânza freatică fiind foarte sus. Am făcut un canal de drenaj pentru a ajuta la scurgerea acestui aport ridicat de apă. Lucrările nu vor mai dura multă vreme, iar în scurt timp, toți cetățenii se pot bucura de ea cum se cuvine” a explicat primarul.

ARTIȘTI LA RUGA DIN ACEST AN

O impresie și un gând despre ruga din septembrie ne-a lăsat cunoscuta interpretă de muzică populară Liliana Laichici. Domnia sa a fost prezentă alături de comunitatea noastră la ruga din acest an.

Interpreta Liliana Laichici se află pentru prima dată aici?

STRADA NOUĂ A ÎNTRAT ÎN REPARAȚII

Un nou șantier în comuna Giarmata. De data aceasta Strada Nouă este cea care „suportă” lucrări de reparații. Dacă până acum lucrările de pe strada Bătrâna se desfășoară conform planului, primarul a cerut firmei constructoare să se concentreze pe partea de canalizare, ca până la sfârșitul anului această parte să se finalizeze pe întreaga stradă.

În data de 25 octombrie se vor de-

mara lucrările de modernizare și pe strada Viilor.

Un proiect nou, pe care primăria îl demarează, este centrul de permanență medicală.

S-a turnat fundația unei clădiri noi, iar cele existente deja au fost renovate și amenajate pentru unitățile de pompieri, poliție și cabinet medical.

Informații Utile

PROGRAM DE TRANSPORT PE PERIOADA 01 OCTOMBRIE - 31 MARTIE

Cernăteaz	04:50	Giarmata	05:00	Timișoara	05:30
Giarmata	05:50	Cernăteaz	06:00	Timișoara	06:30
Giarmata	06:50	Cernăteaz	07:00	Timișoara	07:30
Timișoara	07:40	Giarmata	08:15	Cernăteaz	08:30
Timișoara	12:30	Giarmata	12:55	Cernăteaz	13:05
Timișoara	14:30	Cernăteaz	14:50	Giarmata	15:15
Timișoara	16:30	Cernăteaz	16:50	Giarmata	17:15
Timișoara	18:30	Cernăteaz	18:50	Giarmata	19:00

„Nu sunt aici pentru prima dată, am mai fost în urmă cu câțiva ani aici, dar este pentru prima dată când sunt uimită de felul cum au evoluat lucrurile, aici în comună. Pot să spun că de la manifestările de acum câțiva ani, pe care le știam eu, clasice, oarecum pline de rutină am regăsit astăzi o rugă atipică. O rugă de înaltă ținută și vreau să-l felicit pe domnul primar, pentru tot ceea ce face. Este foarte mult suflet pus aici și asta pentru ca locuitorii comunei Giarmata să se bucure de o sărbătoare deosebită. Se observă că s-a revigorat viața culturală. În ultimii ani, rugile, din păcate, au devenit doar simple evenimente de divertisment. Ori, aici, este mult mai mult decât divertisment. Aici este un eveniment cultural.

Transmit cele mai bune și mai sincere gânduri ale mele către cititorii revistei dumneavoastră, către locuitorii comunei Giarmata și, nu în ultimul rând, către organizatori. Vreau să le dăruiesc în seara asta toate cântecele mele”.

PAGINĂ REALIZATĂ DE SILVIA FECHETE

Foaia de Bata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

FESTIVALUL VÂNĂTORILOR din BATA, LA CEA DE-A VII-A EDIȚIE

Silvia FECHETE

Bata, „în serile de toamnă, / când îngerii
întind / Pe-nchișii ochi ai zilei bolnave /
vălul serii,” într-o zi anume de sfârșit de septem-
brie, la pensiunea „Bađe Ioane”, răsună a chemare
cornul de vânătoare. În ziua următoare, vânători
din cele patru zări, se strâng, cu bucurie, purtând
pe șolduri, tolbe pline cu povești vânătoarești.
Toamna, anotimpul putreziciunii parfumate...

Niciodată nu se minte atât de mult ca înaintea
unor alegeri, în timpul unui război sau după o
vânătoare, spunea bătrânul politician francez
Georges Clemenceau. Dar, aici, la această
sărbătoare a vânătorilor, nu se minte. Vânătorii
prezenți la Bata nu mint, ei, doar dezvăluie
amintiri neîntâmpate.

Domnul ing. Ioan Micurescu, primarul comunei noastre, rostind
cuvântul de deschidere la Festivalului Vânătorilor, alături de
președintele Consiliului Județean Arad, domnul Nicolae Ioțcu

Ei, bine, ca aceste povești decupate din tainele
nemuritoare ale acestei străvechi îndeletniciri, să
poată fi auzite și de oaspeții „civili”, a fost nevoie
ca Centrul Cultural Județean Arad, în colabora-
re cu Asociația Județeană a Vânătorilor și Pes-
carilor Sportivi și Primăria Bata, să organizeze
în ziua de 21 septembrie a acestui an, cea de-a
VII-a ediție a Festivalului Vânătorilor, festival
la care au participat, asociațiile de vânătoare din

judetul Arad, reprezentanți ai Direcției Silvice
Arad, cât și invitați din alte județe și chiar de
peste hotare. Gazdă, ca și în anul care a trecut,
ca și în cel ce va veni, a fost primarul comunei
Bata, domnul ing. Ioan Micurescu, el însuși un
împătimit vânător.

Sute sau chiar mii de vânători, au fost
prezenți la acest eveniment care a fost presărat
cu demonstrații, spectacole și concursuri. Au fost
prezente 28 de grupe de vânătoare din Româ-
nia. Nu au lipsit probele tipice acestor întâlniri:
concursuri pentru câini de vânătoare, gătitul la
ceaun, proba de mistreț în țarc, tragere cu arcul,
expoziția cu trofee, etc.

Un moment aparte a fost vânătoarea cu șoimi,
care, chiar dacă nu este legiferată în România,
a fost practică de sute de ani la înaltele curți
domnești. Pentru organizatori, festivalul s-a
dorit a fi nu doar o întâlnire a vânătorilor, ci și o
invitație adresată publicului chemat să descopere
tradițiile și obiceiurile legate de vânătoare.

La evenimentul, care a fost onorat de
un public extrem de numeros, au putut fi
întâlnite personalități ale vieții politice
românești, scriitori, artiști, conducători de
administrații locale.

Oaspeți de fală la Bata

Cu bucurie,
consemnăm numele
unor personalități
apropiate de Uni-
unea Jurnaliștilor
din Banatul Istoric,
personalități pe
care le-am reîntânit
pe durata acestui
festival: doamna
deputat Claudia
Boghicevici, dom-
nul vicepreședinte al
Consiliului Județean
Caraș-Severin, Io-
nesie Ghiorghioni,
domnul președinte al
Camerei de Comerț și
Industria județului
Arad, Gheorghe Se-
culici, președintele
Consiliului Județean
Arad, domnul Nicolae
Ioțcu și chiar a fostului
prim ministru Emil Boc.

Lor, și tuturor celor prezenți, dar cu precădere
amfitrionului acestei sărbători, domnului ing.
Ioan Micurescu, redacția jurnalului „Banatul” le
oferă în dar, poemul de mai jos.

Mistrețul cu colți de argint

ȘTEFAN AUGUSTIN DOINAȘ

Un prinț din Levant îndrăgind vânătoarea
prin inimă neagră de codru trecea.
Croindu-și cu greu prin hățișuri cărarea,
cântă dintr-un flaut de os și zicea:

- Veniți să vânăm în păduri nepătrunse
mistrețul cu colți de argint, fioros,
ce zilnic își schimbă în scorburi ascunse
copita și blana și ochiul sticlos...

- Stăpâne, ziceau servitorii cu goarne,
mistrețul acela nu vine pe-aici.
Mai bine s-abatem vânatul cu coarne,
ori vulpile roșii, ori iepurii mici ...

Dar prințul trecea zâmbitor înainte
privea printre arbori atent la culori,
lăsând în culcuș căprioara cuminte
și linxul ce râde cu ochi sclipitori.

Sub fagi el dădea buruiana-ntr-o parte:
- Priviți cum se-nvârte făcându-ne semn

mistrețul cu colți de argint, nu departe:
veniți să-l lovim cu săgeată de lemn!...

- Stăpâne, e apa jucând sub copaci,
zicea servitorul privindu-l isteț.
Dar el răspundea întorcându-se: - Taci...
Și apa sclipea ca un colț de mistreț.

Sub ulmi, el zorea risipite alaiuri:
- Priviți cum pufnește și scurmă stingher,
mistrețul cu colți de argint, peste plaiuri:
veniți să-l lovim cu săgeată de fier!...

- Stăpâne, e iarba foșnind sub copaci,
zicea servitorul zâmbind îndrăzneț.
Dar el răspundea întorcându-se: - Taci...
Și iarba sclipea ca un colț de mistreț.

Sub brazi, el strigă îndemnându-i spre creste:
- Priviți unde-și află odihnă și loc
mistrețul cu colți de argint, din poveste:
veniți să-l lovim cu săgeată de foc!...

- Stăpâne, e luna lucind prin copaci,

zicea servitorul râzând cu dispreț.
Dar el răspunde întorcându-se: - Taci...
Și luna sclipea ca un colț de mistreț.

Dar vai! sub luceferii palizi ai bolții
cum stă în amurg, la izvor aplecat,
veni un mistreț uriaș, și cu colții
îl trase sălbatic prin colbul roșcat.

- Ce fiară ciudată mă umple de sânge,
oprind vânătoarea mistrețului meu?
Ce pasăre neagră stă-n lună și plânge?
Ce veștedă frunză mă bate mereu?...

- Stăpâne, mistrețul cu colți ca argintul,
chiar el te-a cuprins, grohăind, sub copaci.
Ascultă cum latră copoi gonindu-l...
Dar prințul răspunde-ntorcându-se. - Taci.

Mai bine ia cornul și sună întruna.
Să suni până mor, către cerul senin...
Atunci asfinți după creste luna
și cornul sună, însă foarte puțin.

Foaia de Caransebeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

CARANSEBEȘUL ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

ANDRADA CĂDARIU

„Banatul” jurnalul fanion al Uniunii, lecturat de ofițerii Țării Banatului.

Primăria Municipiului Caransebeș, Cercul Militar Caransebeș, Casa de Cultură „George Suru” și Biblioteca Municipală „Mihail Halici” a organizat în data de 25 septembrie, în sala de festivități a Cercului Militar Caransebeș, vernisajul expoziției

cu tema „Caransebeșul în Primul război mondial”, prilej cu care, domnul colonel (r) Liviu Groza a prezentat documente și fotografii din colecția particulară.

Domnul Ioan Cojocar - directorul Casei de cultură și Vasile Todi - președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, au luat cuvântul sub privirile atente ale publicului select și însetat de cultură.

Un nume cu greutate, cum este cel al Caransebeșului alăturat cuvintelor „război mondial” îți poate da două stări. Una în care te înfiori și te întrebi de ce? Cea de-a doua este generată de un om, la rândul său, cu greutate. Mă refer aici, la colonelul Liviu Groza, care a reușit să aducă prin expoziția sa un grad ridicat de emoție. Cu vorbe fru-

moase și cu colecția particulară de fotografii și documente de mare valoare așezate cu grijă, a reușit să încante ochii și sufletul participanților curioși.

Redactorul șef al jurnalului *Banatul*, Silvia Fehete invitată a domnului colonel Liviu Groza, aflat în dreapta imaginii

Curioasă din fire nu am putut rezista tentației de a mă plimba imaginativ prin toate colțurile lumii, doar privind la ilustrațiile prezente. M-am întâlnit cu soldați, generali, domnițe, am ajutat oameni răniți și am recitat bilete de învoire:

*Colonele prea ilustre!
Din cest colț măreț de țară,
Vin cu multă umilință
Și vă rog a doua oară*

*Știu c-aveți un suflet nobil,
Blând părinte militar,
Faceți mica-mi rugămintă
Să nu fie în zadar:*

*Dați-mi trei sau patru zile
Drept, să merg și eu acasă,
Voi să văd ce-mi fac copiii
Ș-oare, au ceva pe masă?
Și-aș dori să-mi văd părinții,
Care plâng de astă-vară,
Sunt bătrâni cu toți, ilustre,
Și viața le o povară.
Eu mai am și-un frate dulce,
E sub arme ca și mine,
Amândoi din câmpul morții,
Ne-am întors aici cu zile.
Acolo, sus în nordul țării,
Amândoi am fost în foc,
Sub același șir de gloanțe,
Dar nu ne-am văzut deloc.
Acum pleacă a doua oară,
Dați-mi voie să-l sărut,
Cine știe-n lumea asta,
Mi-o fi dat să-l văd mai mult?
Domnul sfânt, în schimb, vă deie,
Tot ce-n lume mai doriți,
Zile multe și senine
Încă mulți ani să trăiți!”*

Orșova 1915 -
soldat Nică Țucu din Zorlencor

ARBITRAJ CU PROBLEME

MIRUNA LOTEANU

Meciul dintre FC Caransebeș și Fortuna Poiana Câmpina, partidă încheiată la egalitate, scor 0-0, a stârnit multe nemulțumiri. Maniera de arbitraj a brigăzii compuse din Florin Andrei (Târgu Mureș), la centru, asistat de Adrian Mărginean (Aiud) și Vasile Dan Popescu (Buzău) a enervat nu doar publicul, ci și pe primarul Caransebeșului, Marcel Vela, care a declarat următoarele: „Consiliul Local Caransebeș este principalul susținător al echipei FC Caransebeș... Sunt foarte indignat de felul în care au arbitrat cei care astăzi au fost delegați de Federație să vină la Caransebeș pentru meciul cu Fortuna Poiana Câmpina. Vreau să iau atitudine, pentru că în sportul din România văd că nimeni nu face acest

lucru și este un obicei general ca arbitrii să conducă jocul cum vor ei. Niciodată n-am discutat cu arbitrii, nu i-am căutat, nu i-am «onorat», pentru că nu am dorit, nu dorim și nu vom dori să ne implicăm în fenomenul arbitraj, care trebuie să fie drept, echidistant, corect, să nu fie subiectiv, să nu strice rezultatul unui meci, pentru că este păcat. Iau atitudine pentru că Primăria, Consiliul Local, susțin, din bugetul local, această echipă, există vise, există speranțe, și vin trei domni care fac altfel de arbitraj, mai puțin corect, mai puțin legal poate, mai puțin compatibil cu regulamentele și, normal, se nasc întrebări. Nu vreau să fac procese de intenție că ar fi cumva interesați sau, mă rog, să fie bănuieți de subiectivism generate de echipa adversă, dar părerea mea e, că nu se ridică, profesional, la nivelul Ligii a II-a. Doresc să iau atitudine, să sesizez în acest fel Federația, pe cei care coordonează activitatea arbitrilor, că eu, personal, ca primar al municipiului Caransebeș, dacă se mai întâmplă să trimită brigăzi de arbitri subiectivi, care-și bat joc de noi, ne retragem, ne ducem în altă ligă, ne întoarcem oficial în Liga a III-a”.

Foaiia F de Făget

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

INVITAȚIE LA... DRUMEȚIE

Prof. DUMITRU TOMONI

MĂNĂSTIREA FÂRDEA

Mănăstirea de călugărițe cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” a fost înființată

în anul 2001 cu binecuvântarea IPS Mitropolit Nicolae, mai întâi ca schit. Piatra de temelie s-a pus de către PS Episcop-vicar Lucian Lugojanu la 12 august 2001. Este așezată în vecinătatea

lacului de acumulare Surduc. Serviciile religioase se oficiază în biserica nou construită și sfințită la 12 august 2003. În anul 2004 au fost finalizate lucrările la chilii, așezate sub formă de căsuțe de jur împrejurul bisericii, precum și turnul clopotniță. În atelierile de croitorie și broderie se confecționează veșminte clericale și acoperăminte pentru biserici, prapori, epitafe etc. În fiecare vară, în mănăstire se organizează tabere de muncă și rugăciune pentru eleve și studenți.

NĂDRAG

Comună cu un grad mare de urbanism. În 1884 a fost înființată Întreprinderea „Cio-canul”, ce produce tablă, cuie, piese turnate din fontă și articole de uz gospodăresc. Din Nădrag se poate ajunge pe drum sau pe traseul marcat la cabana „Căpriorul”.

CABANA „CĂPRIORUL”

Este amplasată la altitudinea de 884 m., pe culmea care separă bazinul Timișului de cel al

văii Bega, între vârful Dăii și Dâmbul Fierului, asigurând accesul din partea de vest spre culmea înaltă a Padeșului. Este așezată într-o mică poiană situată în mijlocul unei păduri de brad și pin, în amestec cu foioase. Cabana dispune de 44 de locuri și 20 de locuri la căsuțe, restaurant, terasă, bar și spațiu pentru instalarea corturilor sau a unei tabere pe Dâmbul Fierului. Este legată de comuna Nădrag printr-un drum carosabil de 18 km. și o potecă bine marcată, iar de comunele Fârdea, Luncani, Tomești, Gladna Română și Ruschița, prin trasee turistice în cea mai mare parte marcate.

Din orașul Făget se poate ajunge pe drumul județean modernizat pe valea Mureșului, în localitatea Căpânaș-Săvârșin, cu deschidere spre Deva la est și Șoimoș-Radna-Arad spre vest, urmând șoseaua aflată pe malul drept al Mureșului. Tot din Făget se poate ajunge la Birchiș, cu deschidere spre Lipova-Arad. Potențialul turistic natural și antropoc oferă multiple posibilități de odihnă și agrement iubitorilor de istorie și natură.

PERSONALITĂȚI ALE ORAȘULUI FĂGET

VICTOR FENEȘIU

MILENA LAZIĆ

Unul dintre cei mai mari patrioți bănățeni, Victor Feneșiu, s-a născut la Făget în anul 1880, primind de mic o educație în spiritul dragostei de neam. Studiază la Școala Comercială Superioară din Timișoara. Participă la mișcarea națională românească din Banat și e prezent la Marea Adunare Națională din 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia. Urmează o prodigioasă carieră politică, între anii 1933-1937 fiind ales senator de Severin. Prin atragerea de finanțări sau din averea-i proprie, a sprijinit renovarea și dotarea unor instituții de învățământ din zona

Făgetului (19 școli), biserici și officii parohiale (12) sau primării (10).

Victor Feneșiu ridică pe Muntele Mic vestita cruce închinată eroilor bănățeni căzuți în Războiul pentru Reîntregirea Patriei. Monumentul a fost realizat din 8 tulpini de brad grupate câte două, formând corpul principal al Crucii. Cu o înălțime de 25 de metri, Crucea a fost ancorată la sol pe o

platformă metalică fixată în stânca muntelui, la o altitudine de 1 670 metri. Pe cruce au fost montate proiectoare puternice alimentate cu energie de la o microhidrocentrală electrică din apropiere. Crucea a fost inaugurată în luna iulie 1936 și se spune că pe timp senin crucea e vizibilă noaptea din cupola Catedralei Mitropolitane din Timișoara.

Victor Feneșiu este ales în anul 1946 deputat din partea PNL. Sprijină instituțiile din locurile natale, mai cu seamă Biserica, pe care o vedea ca pe „un suport esențial în propășirea țării și buna înțelegere între oameni”. Regimul comunist îl arestează la 4 martie 1948, acuzându-l de „crimă de sabotaj la adresa statului”. Zace în închisoare timp de un an și jumătate. Eliberat, Feneșiu este ținut sub strictă supraveghere, dar la 15 august 1952 e din nou arestat, trimis la Canal, în lagărul de la Valea Neagră (alături de fostul primar al Timișoarei, dr. Coriolan Băran). Acolo va sfârși în chinuri la 30 decembrie 1952.

Un grup de inițiativă creat la data de 1 februarie 2002 și aflat sub înalțul patronaj al Mitropoliei Banatului a decis să ridice un nou monument pe Muntele Mic, deoarece vechea cruce din lemn se degradase în timp. La 14 septembrie 2004 a fost inaugurată noua Cruce de pe Muntele Mic, cu binecuvântarea IPS Nicolae Mitropolitul Banatului și PS Laurențiu Streza, Episcopul Caransebeșului.

PREMIANȚII ORAȘULUI NOSTRU

Luiza FENEȘAN

Cisar Eduard (clasa a VI-a A)

Mențiune și calificare la baraj la Concurusul Național Cangurul (profesor îndrumător Dobîndă Maria)

Oțican Alexandru (clasa a VI-a A)

Mențiune și calificare la baraj la Concurusul Național Cangurul (profesor îndrumător Dobîndă Maria)

Geampalia Bianca (clasa a V-a B)

Premiul I la Concurusul Regional „Matematica de nota 10” (profesor îndrumător Neag Ioan)

Premiul II la Concurusul Național de Matematică „Magia Numerelor” (profesor îndrumător Neag Ioan)

Neag Mălina (clasa a V-a B)

Premiul I la Concurusul Regional „Matematica de nota 10” (profesor îndrumător Neag Ioan)

Premiul II la Concurusul Național de Matematică „Magia Numerelor” (profesor îndrumător Neag Ioan)

David Anisia (clasa a V-a B)

Premiul II la Concurusul Regional „Matematica de nota 10” (profesor îndrumător Neag Ioan)

Udroiu Timeea (clasa a V-a B)

Premiul II la Concurusul Regional „Matematica de nota 10” (profesor îndrumător Neag Ioan).

- va urma -

Din albumul cu poze vânătoarești

Standul orașului nostru la Festivalul Vânătorilor din Bata - septembrie 2014

Foaia de Oțelu Roșu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

TRAIAN BARBU – VOCEA AMPLĂ A VĂII BISTREI (N. 22 NOIEMBRIE 1953, TÂRNOVA)

ION CUBIN

„Doi, 9 octombrie, Casa de Cultură a orașului Oțelu Roșu a găzduit Festivalul „Traian Barbu – o viață închinată doinei bănățene”, care a ajuns la a doua ediție. Despre marele doinitor al Banatului, Traian Barbu, aflăm mai multe detalii în materialul de mai jos. Acesta și-a petrecut copilăria și a făcut primele opt clase în satul natal, după care a urmat cursurile Școlii profesionale din Reșița, unde a activat ca solist de muzică populară în Ansamblul Tineretului. Astfel, în anul 1968, la vârsta de 15 ani, prin frumosul său glas și prin pitorescul repertoriu, de cea mai curată autenticitate, a debutat cu *Orchestra Ansamblului Tineretului* și în același timp cu *Orchestra populară „Reșițeană”*, având șansa să fie descoperit în anul 1969 de Nicolae Perescu, sub conducerea căruia se afla această orchestră.

În anul 1969, imediat după debut, tânărul Traian Barbu a participat ca solist vocal la Festivalul „Carpați” de la Pitești, unde a obținut Premiul special al juriului. Urmează și alte participări, evident și alte premii. În anul 1971, împreună cu Orchestra populară „Reșițeană” a participat la un tur-

neu în Iugoslavia, unde a fost foarte apreciat pentru calitățile sale muzicale, iar în anii 1979, 1982 și 1985 a mers în turneele organizate în Olanda, unde s-a bucurat din nou de aprecierea publicului.

Consacrarea în plan național a avut loc doi ani mai târziu cu prilejul participării la *Festivalul de muzică populară de la Costinești*, unde a fost distins cu Premiul I. La prima ediție, cea din 1972, a *Festivalului concurs „Aurelia Fătu-Răduțu”*, desfășurat la Reșița, a obținut Premiul II, iar în anul 1976 a primit *Premiul special al Comitetului de Cultură Orșova la Festivalul „Porțile de Fier”*.

Încă din anii de început, ca solist, l-a cunoscut pe marele coregraf și folclorist bănățean Afilon Lațcu care i-a îndrumat pașii până la consacrarea artistică. De la regretatul folclorist a beneficiat de textele unor cântece îndrăgite de numeroși împătimitii ai muzicii populare din această zonă. Dintre cântecele care au rămas până astăzi în sufletul auditoriului consemnăm: „*Sus pe valea Bistrei dor*”, „*Cât de frumoasă seară*”, „*Ce stai mândru și privești*” și multe altele. Alte cântece le-a cules singur atât din zona natală, cât, mai ales, din Valea Bistrei, unde s-a stabilit prin căsătorie: „*Drag mi-a fost să sui pe culme*”, „*Pentru tine, Mărioară*”, „*Te-am văzut cu-atâta dor*”, „*Eu plec mândro în armată*”, „*De-ar ști omul cum ajunge*”, „*Tot trecând la mândra dealul*” ș.a.

Din anul 1973, de-a lungul anilor a colaborat cu ansamblurile „Doina Banatului” din Caransebeș,

„Banatul” din Timișoara, „Maramureșul” din Baia Mare și bineînțeles cu Ansamblul „Iedera” din Oțelu Roșu, acolo unde s-a stabilit. După ce, în anul 1980, împreună cu formația marelui și regretatului trompetist Sandu Florea, a editat primul disc, cu nouă piese, dar nu în România, ci în Iugoslavia, abia în 1991 a scos un disc în România, sub bagheta maestrului Paul Stângă. Posedă imprimări și la Radio Timișoara, post cu care a colaborat mult timp, precum și la o serie de posturi de televiziune. Genul său preferat este doina bănățeană, pe care o cultivă cu talent și respect nețărmat pentru autenticitate. Traian Barbu este devotat adevăratelor tradiții ale folclorului și militează pentru păstrarea nealterată a acestei zestre, supusă astăzi presiunilor cauzate de răspândirea pseudofolclorului comercial.

Și-a întemeiat o familie în Oțelu Roșu, unde s-a stabilit definitiv și unde deține o societate comercială. Pe plan politic, pentru o bună perioadă a fost președintele Organizației orașenești a PRM, în anul 2004 candidând la funcția de primar al orașului Oțelu Roșu din partea acestui partid, iar în prezent este consilier local din partea PSD, în același timp ocupându-se și de problemele culturale ale orașului, inclusiv de Casa de Cultură. Este tatăl a trei fete: Sorina, Loredana și Alina și bunicul a doi nepoți: unul îi poartă numele – Trăienică, fiind un foarte talentat și voleibalist și Claudia, care îi urmează pasiunea pentru cântecul popular.

REABILITAREA REȚELOR DE APĂ ȘI CANALIZARE

KARINA TINCUL

„Peste 13 milioane de euro sunt investiții în Oțelu Roșu pentru îmbunătățirea calității apei potabile furnizată consumatorilor, dar și pentru reabilitarea rețelilor de apă și canalizare din oraș, în cadrul unui proiect derulat de Consiliul Județean Caraș-

Severin, prin societatea Aquacaraș.

Stadiul lucrărilor de la Oțelu Roșu a fost prezentat la începutul lunii octombrie de președintele Consiliului Județean, Sorin Frunzăverde, reprezentanților presei, urmând ca în perioada următoare să fie aduse în atenția publicului și lucrările derulate în celelalte orașe ale județului. În total, suma investită în Caraș-Severin în acest domeniu este de 137 de milioane de euro, fonduri de coeziune, obținute prin programul Operațional Sectorial Mediu.

„Pentru Oțelu Roșu, lucrările desfășurate pe fonduri europene sunt de aproximativ 13.200.000 euro, din care au fost finalizate reabilitările rețelilor de apă și canalizare de 2.150.000 euro, fonduri derulate pe programul ISPA, iar din acest al doilea program, orașului îi revin 11.050.000 de euro, care vor fi folosiți pentru reabilitarea stației uzinei de apă, construirea unei stații de epurare a apei reziduale și continuarea extinderii și reabilitării rețelei de apă și canalizare. În general, orașele din România nu au avut stații de epurare performante, au fost mai mult un simulacru de astfel stații în tot județul. Noua stație de de la Oțelu Roșu este în stare incipientă, iar valoarea lucrărilor derulate aici este de de 2,5 milioane de euro. Derularea acestui proiect aduce după sine și un alt aspect important: aceste investiții dau de lucru oamenilor din zonă, la Oțelu Roșu fiind angajate aproximativ 60 de persoane”, a precizat Sorin Frunzăverde.

Calitatea apei de la Oțelu Roșu fiind destul de precară, în jurul uzinei vor fi forate patru puțuri de aproximativ 300 de metri adâncime, iar stația de tratare a apei va fi complet modernizată, ceea ce va îmbunătăți substanțial calitatea apei care ajunge la cei peste 6.000 de consumatori din oraș, a precizat, la rândul său, directorul societății Aquacaraș, Anatoli Liber.

Președintele Consiliului Județean, a mai declarat că, în curând va fi depus spre finanțare un nou program de reabilitare a rețelei de apă și canalizare, iar Oțelu Roșu va fi prins în acest program cu circa 6,8 milioane de euro.

FORMARE PROFESIONALĂ LA STANDARDE EUROPENE

Prof. DANIELA CHELBEA

„În perioada 01-14.09.2014, cadre didactice ale Liceului Bănățean Oțelu Roșu, au participat la un proiect de mobilitate transnațională în cadrul programului Leonardo da Vinci, intitulat „Pregătirea cadrelor didactice VET pentru a integra metode inovative de învățare în domeniul mecatronicii”. Gazda a fost unul dintre partenerii cu care această unitate școlară a derulat în ultimii patru ani, alte trei proiecte de mobilitate, și anume Centrul de Formare Profesională ZAW Zentrum für Aus-

und Weiterbildung din Leipzig – Germania. Proiectul s-a adresat unui număr de 10 cadre didactice, responsabile cu formarea profesională – VETPRO (Vocational Educational Training Professionals), profesori-ingineri și maiștri instructori care asigură pregătirea profesională de specialitate a elevilor, pentru specializarea tehnician mecatronist și a venit în întâmpinarea necesităților acestora de a obține cunoștințe, competențe și abilități noi, pentru a depăși remanenta stilului didactic tradițional și viziunea îngustă a educației non-formale.

Proiectul sprijină cadrele didactice în vederea dezvoltării competențelor și identificarea bunelor practici transferabile în domeniul pregătirii profesionale pentru specializarea tehnician mecatronist, comparând experiența germană și cea română în ceea ce privește metodele, mijloacele moderne și instrumentele operaționale de învățare-evaluare folosite.

Printre activitățile derulate pe parcursul mobilității se numără: ateliere de lucru, schimburi de idei și bune practici cu profesioniști în educație și formare de la ZAW – Leipzig, mese rotunde, dezbateri ale unor metode și procedee didactice observate și asimilate în urma asistențelor la orele de instruire practică, analize de nevoi de competențe și abilități la nivel de domeniu cu angajatorii firmelor care pregătesc prin ZAW, și modalitățile de dezvoltare a acestora în parteneriat cu aceste companii. Prin intermediul acestora, proiectul a dezvoltat competențele solicitate în domeniul specializării, precum și în domeniul proiectării, realizării și evaluării procesului instructiv-educativ.

Rezultatele acestui proiect au constat în recunoașterea la nivel european a mobilității efectuate prin obținerea *Certificatului Europass Mobility* de către participanți, precum și în elaborarea a două programe de lucru în termeni ECVET și a unui auxiliar curricular în format electronic cu lucrări de laborator. Toate acestea vin în sprijinul pregătirii elevilor prin instruire practică, pe termen mediu și lung, în cadrul procesului instructiv-educativ din școală, pentru specializarea *Tehnician mecatronist*.

Foaia de Recaș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Mulți tineri nesocotesc taina căsniciei și își trăiesc „iubirea” în relații de concubinaj

Aurelian MILĂ - preot

Preaonorate părinte, despre parohia unde oficiați astăzi, aș fi doritoare să aflu, pentru cititorii mei, cât mai multe date...

► Parohia Recaș II, în care slujesc, a fost înființată în anul 2007. Preocuparea de bază, în momentul de față, este ridicarea unui nou locaș de cult. Din anul 2003 sfintele slujbe se țin în bisericuța din incinta Școlii Ajutătoare C-tin Păunescu, o fostă cantină transformată în biserică hrănitore de suflete. Fiind construită din materiale ușoare, garanția acestei construcții a expirat de mult, astfel încât a apărut necesitatea construirii unui nou locaș de cult, orașul Recaș fiind în plină extindere.

În 2009, când am pus piatra de temelie la biserică nouă, spuneam că această biserică se va zidi cu lacrimi și jertfă și așa a fost și este, deoarece construirea unei biserici este un proiect uriaș în care nu este implicat doar preotul, ci și familia preotului, toți credincioșii din parohie și cârmuitorii orașului. Au existat multe piedici, ispite. Din iunie 2012 s-au sistat lucrările din lipsa de fonduri și au fost reluate abia anul acesta, în luna mai. Este o muncă grea, istovitoare construirea unei biserici, dar și mai grea este zidirea unei biserici vii, din sufletele credincioșilor.

Cu ajutorul Domnului, aș dori să ne bucurăm văzând cum se zidește puțin câte puțin biserică această vie din lăuntru inimilor noastre, biserică tainică, întemeiată pe pocăință și dragoste de Dumnezeu. Noi trebuie să creștem duhovnicește o dată cu zidurile bisericii pe care o construim.

Dumnezeu să ne ajute!

Părinte, am aflat recent că rata divorțurilor printre creștinii practicanți este aproape la fel de ridicată ca și în lumea necreștină. Să ne amintim ceea ce spune Biblia în Maleahi 2:16: „Căci Eu urăsc despărțirea în căsătorie, zice Domnul, Dumnezeul lui Israel.” Carevasăzică, planul lui Dumnezeu este ca o dată făcut, angajamentul căsătoriei

să fie pentru întreaga viață. „Așa că nu mai sunt doi, ci un singur trup. Deci, ce a împreună Dumnezeu, omul să nu despartă” (Matei 19:6). Înțelegând eu, că singurul lucru din Scriptură pentru care este posibilă permisiunea lui Dumnezeu pentru divorț se află în expresia „afară de pricină de preacurvie”, întâlnită, dacă nu mă înșel în Matei 5:32 și 19:9, vă întreb părinte, pentru care alte „pricini” divorțează creștinii azi? Ce sfat aveți a le da?

► Sfântul apostol Pavel în Epistola sa către Efeseni afirmă: „Taina aceasta mare este, iar eu zic, în Hristos și în Biserică” (Efes.5, 32)

Taina cununiei este una mare, dar sfântul apostol Pavel ne atrage atenția că nu orice iubi-

re este taina, ci doar cea realizată întru Hristos, spre mântuire și prin binecuvântarea oferită de Biserică. Mulți tineri nesocotesc taina și își trăiesc „iubirea” în relații de concubinaj, confundând-o cu adevărata dragoste. Aici e greșeala. Din start se pornește pe un drum greșit. După câțiva ani petrecuți împreună, constată cu durere că nu se mai „potrivesc” și se despart.

În Cântarea Cântărilor din Vechiul Testament se vorbește despre un tânăr și o tânără și frumoasa lor poveste de dragoste. Sfinții Părinți ne spun că frumoasa tânără este mireasa lui Dumnezeu: Biserica, iar minunatul tânăr este Hristos. Ce mare minune este iubirea dintre soți, încât să fie asemănată cu legătura dintre Hristos și Biserica Sa! Ce onoare acordă Domnul căsătoriei și familiei, iar noi, cei de astăzi, așa ușor îi dăm cu piciorul!

Trăim într-o societate foarte permisivă, care încurajează atât divorțul, cât și legăturile în afara căsătoriei. Se vorbește prea ușor de divorț, se ia prea în ușor divorțul, uitându-se că el este o tragedie, o nenorocire, că lasă în urma lui oameni devastați, de copii ce să mai vorbim!

Iată, desfrâul a ajuns o modă, iar unitatea și sfințenia familiei este considerată „învechită”. De ce? Pentru că atunci când vine un val mai mare peste noi, o greutate (lipsa banilor, lipsa unui loc de muncă, etc.), nu mai dorim să ne asumăm responsabilitatea de a-l purta pe celalalt cu toate slăbiciunile lui, cu caracterul lui dificil, cu greșelile lui. Dorim dragostea, dar dragostea în primul rând înseamnă jertfă. Așa ne-a învățat Hristos.

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
SILVIA FECHETE

EVREI AI ȚĂRII BANATULUI

KATHERINE SCHNEIDER

„Alexandru Elek Schwartz s-a născut la Recaș, în 23 octombrie 1908, într-o familie de evrei bănățeni. A început să joace fotbal acasă, de copil, apoi, adolescent, ajunge la Clubul Athletic Timișoara, după care la „Kadima”, formația comunității evreiești din oraș. A cunoscut consacrarea la marea echipă a Ripensiei Timișoara, făcând parte din faimosul „cvintet” ofensiv al Ripensiei, Bindea-Beke-Ciolac-Schwartz-Dobay, cu toții adevărați artiști ai balonului rotund.

POEȚI AI ORAȘULUI RECAȘ

La margine

VERONICA KALNAR

La margine de munte,
Atârnă moartea-n zare.
Nu e nici spânzurată, nu e nici vie.
De la pieptu-i negru șade agățată
șade prinsă floarea de crin...
Să fi murit moartea?!
Iar noi să fim eterni...

RECAȘUL BIFEAZĂ ÎNCĂ O REALIZARE

ADRIANA VIDREA

Proiectul „Extinderea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare în județul Timiș” prinde contur, iar cei care se bucură din plin de el sunt cetățenii orașului Recaș. Aquatim SA va inaugura pe data de 16 octombrie, prima stație de epurare.

Noua stație de epurare a apelor uzate situată a fost realizată în urma unei investiții de peste 9 milioane de lei (fără TVA), cu finanțare din Fondul de Coeziune al Uniunii Europene prin Programul Operațional Sectorial Mediu. În august 2012, Aquatim SA a semnat Contractul „Realizare stație de epurare nouă în Buziaș, Recaș, Făget, lot 2 - Re-

alizare Stație de Epurare nouă în Recaș” din cadrul Proiectului „Extinderea și modernizarea sistemului de alimentare cu apă și canalizare în județul Timiș”. Contractul a fost atribuit, în urma licitației publice deschise, asocierii de firme Rewox Hungaria Kft Baja, reprezentată în România prin Rewox Hungaria Kft Baja Sucursala Timișoara (lider de asociere) și Bolzano Alpenbau SRL (asociat). Obiectivul principal al contractului a fost construirea unei stații de epurare noi a apelor uzate în Recaș, pentru conformarea la cerințele stabilite prin Tratatul de Aderare referitoare la Directiva Consiliului 91/271/CEE privind tratarea apelor uzate orășenești. Stația de epurare este proiectată să funcționeze cu un debit maxim de 105 metri cubi pe oră și pentru a deservi până la 5 500 locuitori echivalenți. Tehnologia de epurare cuprinde treapta mecanică, treapta biologică și treapta de epurare avansată (terțiară) pentru eliminarea fosforului și azotului și dezinfecția cu ultraviolete. Tehnologia include și tratarea nămolului prin îngroșare și deshidratare până la 35% substanță uscată. Funcționarea stației este monitorizată on-line și automatizată, achiziția de date și conducerea proceselor de tratare se face cu echipamente comandate la distanță, prin sistemul SCADA. Siguranța stației este asigurată printr-un sistem modern de supraveghere video. Efluentul stației de epurare se deversează în râul Timiș. Această investiție va fi completată cu cea de extindere și reabilitare a rețelei de canalizare însumând 21 de kilometri, preconizată a fi finalizată la mijlocul anului viitor și care face parte din același proiect.

Foaia de Daicoviciu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Am fost învățat să salut, să respect pe cei în vârstă și să promovez omenia

Antonie CĂRĂBAȘ - preot

Domnule Antonie Cărăbaș, vă mulțumesc, din chiar începutul convorbirii noastre, pentru amabilitatea cu care ați acceptat să dialogăm pentru „Foaia de Daicoviciu”, prezentă în acest fastuos jurnal care apare în Țara Banatului. Domnule Cărăbaș, după numărul membrilor din întreaga lume, bapțiștii sunt cea mai largă denominație creștină în comparație cu celelalte culte protestante. Greșesc?

► Înainte de orice vreau să vă mulțumesc, pentru oportunitatea acestui dialog pentru „Foaia de Daicoviciu”. Este o mare bucurie pentru mine, că putem vorbi despre valorile sufletului în societatea noastră post modernă. Nu, nu greșiți. Credincioșii bapțiști sunt astăzi peste 100 de milioane ponderea cea mai mare fiind în SUA. În România sunt mai puțini, dar în „Țara Banatului” este o reprezentare mai mare, în fiecare sat existind o biserică bapțiștă.

► Înainte de a vă întreba cine sunt bapțiștii, vă întreb cine sunteți dumneavoastră?

► Despre mine pot spune că sunt fiu de țăran, acei țărani care făceau agricultura bio, născut în 1959 și crescut având ca temelie valorile fundamentale ale vieții. Nu am avut voie să fur, să mint, să vorbesc urât altor persoane indiferent de scara socială a acestora, am fost învățat să salut și să respect pe cei în vârstă și să promovez omenia. Clasele primare le-am făcut la Peștere cu d-na Ștefania Olimpia, apoi la Maciova clasele 5-8, după care liceul nr. 1 din Caransebeș, pe care l-am absolvit în 1978. A urmat stagiul militar apoi în 1982 m-am

căsătorit cu Lucia Murariu de la Obreja. Actualmente avem 3 copii și 4 nepoți și pot să declar „suntem o familie bogată sufletește”. Am lucrat la ICM Caransebeș ca strungar, iar din 1991 ca prezbiter apoi ca pastor al bisericii din Peștere. Din 1998 până în 2003 am urmat studiile la institutul teologic bapțișt cu grad universitar din București, pe care l-am absolvit în 2003 cu teza de licență „Imagina lui Hristos în jertfa de ispășire” având coordonator pe fr. Prof. univ. dr. Vasile Talpoș rectorul institutului.

► Și acum vorbiți-mi despre cultul, pe care cu evlavie îl sluiți.

► Cultul creștin bapțișt din România, are ca for reprezentativ Uniunea Bapțiștă cu sediul în București și 14 comunități teritoriale plus convenția bapțiștă maghiară. Identitatea noastră este dată de învățătura și crezul nostru exprimat în mărturisirea de credința bapțiștă. Premisa noastră doctrinara este Biblia plus sau minus nimic. Ne bazăm crezul pe axiomele fundamentale ale reformei „Sola Scriptura” „Sola Gratia” „Sola Fide”. Credem Biblia în integralitate, credem că omul poate fi mântuit numai prin credința personală în Iisus Hristos, oficiem botezul adulților și proclamăm autonomia bisericii locale, aplicăm disciplina bisericească și practicăm Cina Domnului, așa cum a fost instituită de Domnul Iisus. Promovăm de asemeni instituția familiei oficiind căsătoria dintre un bărbat și o femeie și respectăm autoritățile statului potrivit principiului „O biserică liberă într-un stat liber”.

► Știu ce nu este un pastor, nu este, de pildă, prestator de servicii spirituale și liturgice, cum nu este un leader, în sensul politic-sociologic al cuvântului, ori un manager. Dar totuși, ce este un pastor?

► Pastorul este slujitorul bisericii a cărui chemare divină este recunoscută prin alegerea unei biserici locale. Apoi este investit în lucrare printr-un act de ordinare (hirotonisire) și asigură cârmuirea spirituală a bisericii. Sarcinile lui sunt predicarea, consiliere, vizitare promovând principiul preoției universale „fiecare credincios are nevoia, dar și dreptul de a se apropia în mod personal de Dumnezeu”.

► Câți practicanți ai cultului de care vorbim are astăzi așezarea dumneavoastră?

► Satul Peștere este un sat mic. Biserica bapțiștă are 45 de membri plus 5 sau 6 aparținători. Pe diferite motive nu toți vin la biserică, dar pe o privire de ansamblu în fiecare duminică vin între 22 și 25 de persoane pentru serviciile de dimineață și 15-18, pentru orele de rugăciune de peste săptămână.

► Sunteți un ecumenic?

► Sunt un om al principiilor și respectării acestora un om al dialogului, îmi place unitatea, respectul pentru seamăn, sunt deschis pentru orice lucru, dar cu precizarea ca totul să fie în termenii Sfințelor Scripturi.

► Cine sau ce v-a adus pe Calea Credinței?

► Am venit la credință în urma unei presiuni interioare foarte puternice, deși în familia mea bunicul meu era diaconul bisericii bapțiște din acea vreme. A fost un exemplu demn pentru mine, dar cred că acum privind în urmă, cred că Dumnezeu a avut ceva special pentru mine și a existat acea presiune interioară căreia nu i-am putut rezista și am hotărât să mă botez, lucru care a avut loc pe 25 iulie 1982.

► Ați fost persecutați în perioada comunistă?

► Nu a fost nici un fel de persecuție în anii comunismului.

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
VASILE TODI

DAICOVICIU, DEJ, PROFESORII ȘI FOTBALUL

Daicoviciu a fost un apropiat al prim-secretarului PMR, Gh. Gheorghiu Dej. Când a venit liderul comunist la inaugurarea Casei de Cultură a Studenților în 1961, a fost văzut plimbându-se la braț cu rectorul Daicoviciu. Apropierea dintre Daicoviciu și liderul comunist Dej a ajutat universitatea clujeană din punct de vedere social. Aurel Negucioiu, ultimul rector comunist al UBB, își amintește cum cadrele tinere din anii 60 nu aveau locuințe: „Cei care veneau tineri nu aveau locuințe. Și la o vizită a lui Gh.

Gheorghiu Dej la Cluj s-au întâmplat două lucruri: academicianul Daicoviciu, care avea mulți asistenți și profesori, a ridicat problema locuințelor pentru tinerele cadre care astfel nu progresează și se distrug. S-a obținut o înțelegere extraordinară și s-a obținut special construirea pe str. Pavlov a două blocuri ca locuințe numai pentru cadrele didactice din centru universitar Cluj și nu avea nimeni ce să zică nimic că a spus Gh. Gheorghiu Dej. Și tot atunci în materie de fotbal Ioan Ivansiuic primește dezlegarea. Se plimba Gh. Dej pe actualul Bulevard Eroilor cu Constantin Daicoviciu și organele locale și a sărit înaintea lor o doamnă bătrână. Și doamna aceasta i-a spus lui Dej, că vrea ca Ivansiuic să evalueze la U Cluj. Și atunci a întrebat Gheorghiu Dej:

– Ce și cum!!! Și a doua zi s-a comunicat la București. Daicoviciu a făcut extrem de mult pentru cadrele tinere.

Historicul și rectorul Constantin Daicoviciu în percepția universitară clujeană, lucrare de dr. Ionuț Țene

Din albumul cu poze al primăriei

Ilustrație de la vizita delegației franceze din Montrevel-En-Bresse

Foaiia de Voiteg

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

PORTUL POPULAR ÎN ZONA VOITEGULUI

Portul popular reflectă zona, statutul socio-economic și vârsta celui care-l poartă, iar ca element strict utilitar condițiile geografice și climaterice, ocupația, meșteșugul cât și contextul în care el este purtat (lucru, sărbătoare).

Compus după reguli tradiționale acceptate de întreaga colectivitate, portul popular românesc, în ansamblul său, este de o remarcabilă unitate în ceea ce privește elementele sale fundamentale: materie primă, croi, disponerea ornamentelor, cromatică, fapt valabil și pentru cel din județul Timiș.

a). Portul popular femeiesc din județul Timiș este alcătuit din cămașă cu poale, opreg, cotrântă, cingătoare, pieptar și încălțăminte la care se adaugă piese de acoperire a capului (tulbentul, căpița de bani, ceapsa) și cele pentru vreme friguroasă (cojocul, șuba).

Cămașa sau ia, la Voiteg se numește „ciupag”, după ce a fost croită a fost cusută cu

mătase. Fiecare femeie se întrecea să găsească mătasea cea mai viu colorată cât și motivele cele mai frumoase. Principalele câmpuri ornamentale sunt distribuite pe mânecă, ea înscriindu-se în tipul de cămăși cu tablă pe mânecă, cât și în jurul gâtului, pe piept și poale.

Fiecare subzonă etnografică a Banatului are un specific local privind tehnica, culoarea, croiul și materialul, astfel încât la Voiteg se purtau mai mult motivele geometrice și înfloriturii.

Opregul cu ciucuri, purtat în partea din spate a poalelor este o piesă specifică portu-

lui femeiesc bănățean și constă dintr-o țesătură dreptunghiulară, bogat ornată numită „petec” de care sunt cusuți ciucuri (franjuri) din lână, în diferite culori și care cad liber până în partea de jos a poalelor. Fetele poartă opreg în față și în spate, iar după căsătorie, partea din față a poalelor urmând să fie acoperită cu o țesătură dreptunghiulară, numită cotrântă. Țesută din „fir de aur”, lână, bumbac ori mătase, cotrânta este piesa cea mai divers ornată din întreaga artă populară bănățeană.

Tulbentul atestă excepționala măiestrie și rafinamentul artistic al țesătoarelor timișene.

Pieptarul confecționat din blană de oaie numit la Voiteg și „burdic”.

Iarna gamba picioarelor este învelită în obiele, iar în picioare se poartă opinci cu „nas” ridicat, numit gurgui. Legarea lor se făcea cu nojițe care se încrucișau peste obiele până aproape de genunchi.

- va urma -

VASILE VIZMAN

PERSONALITATE A VOITEGULUI - DIRECTOR DE ȘCOALĂ ȘI VETERAN DE RĂZBOI

Data ce le adresează d-nul profesor universitar Emil Cazan, veteranilor de război, în mod special domnului profesor Vasile Vizman:
Au avut zile
Au avut noroc
Și-au avut încredere în

Ei
În ei, pentru ei
În ei pentru familiile lor
Și-a dat bunul Dumnezeu
Și forță eroismului lor
Să vină ziua victoriei
Să vină întoarcerea
Sub arcul de triumf

Și promisiunea cărmuitorilor
„Țara va face totul pentru voi!”
Și ei,
Ei veteranii
Și-au pierdut voiciunea fizică
Și-au păstrat ca pe un dar de la el,
Și-au păstrat credința
Și-au păstrat limpezimea, gândul
Și ei,
Sunt în stare să nu se oprească
Și așteaptă din partea cărmuitorilor
Respectarea promisiunii
„Țara va face totul pentru voi!”
Cărmuitorii s-au schimbat
Țara a rămas
Promisiunea nu-i onorată
Și ei,
Veteranii

Care au ieșit vii din război
Vor ieși vii și din războiul cu nepăsarea
Cu nepăsarea cărmuitorilor
Față de ei
Ei care așteaptă
Țara să facă totul pentru ei
Veteranii așteaptă
Așteaptă recunoașterea
Recunoașterea trebuie să apară
Ei nu se opresc din trăit
Până țara nu le recunoaște rolul
Ei trăiesc în suflet cu tricolorul
Tricolorul îi ajută
Să-și apere până la capăt demnitatea
Și așteaptă cu demnitate ca
Țara
Să facă totul pentru ei!

Timișoara, 20. XI.2010

POVESTEA LUI IOAN BĂCALĂ

După ieșirea la pensie a învățătorului și directorului de școală, Alexandru Țiereanu a venit un alt talentat și dedicat om în domeniul cultural, învățătorul Ioan Băcală.

În urma Unirii Ardealului cu Patria Mamă, românii din comuna Voiteg – acum liberi și stăpâni în țara lor, pentru a-și crea o viață mai bună și mai frumoasă, au înființat un cor pentru diferite manifestări culturale. Acest cor și-a început activitatea pe data de 08.XII.1921 sub conducerea învățătorului Ioan Berlovan din Parța. În trei luni de zile de muncă el a pregătit cu corul o liturghie pe care au cântat-o în biserică în dimineața „Lăsatului de Post al Paștelui”. În paralel cu corul bisericesc, a organizat un cor mixt, cu care a desfășurat o activitate culturală, dimineața și la bal, seara, în sala Ospătăriei.

După plecarea învățătorului Berlovan, corul a rămas sub conducerea unui plugar din sat - Ion Ciorugă care a condus corul bisericesc cu liturghia învățată de la Borlovan. Concerte corale nu putea instrui însă, deoarece

nu-și putea însuși arta dirijoratului de cor în doar trei luni, situație care a dus la stagnarea corului și implicit a activității culturale. De teamă să nu se desființeze corul, atât de iubit de săteni, Țieranu Alexandru intervine pe lângă Inspectoratul Școlar pentru numirea în Voiteg a unui învățător cu predilecții de cantor bisericesc și dirijor de cor. În anul 1925 devine vacant postul de învățător II în Voiteg, iar Inspectoratul îl transferă pe învățătorul Băcală Ioan din Chișoda.

Noul învățător Ioan Băcală s-a născut la 26.X.1899 în comuna bănățeană Petroman, termină școala normală la Timișoara și este numit la Școala Generală Nr. 12 din acest oraș. Este transferat învățător la școala primară din Chișoda, iar de acolo la Voiteg, unde își desfășoară activitatea neîntrerupt

până la pensionare. El moare subit în 08.VI.1987 în timp ce lua parte la o slujbă în Catedrala din Timișoara.

- va urma -

PAGINĂ REALIZATĂ CU SPRIJINUL DOAMNEI DIRECTOR CAMELIA FOGAȘ

Foaia de Cenei

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

ZIUA AGRICULTORULUI SĂRBĂTORITĂ LA CENEI

Primăria Comunei Cenei în parteneriat cu Biserica Ortodoxă Sârbă din Cenei și cu Uniunea Sârbilor din România a organizat **Ziua Agricultorului**. Ziua de sărbătoare a început cu Sfânta liturghie și tăierea colacului, a urmat apoi un meci de fotbal între FC Cenei și FC Polet Nakovo.

Nu a lipsit nici „Ceaunul tradițional” organizat în fața Căminului Cultural, acolo unde a avut loc un program artistic la care au luat parte: Kud „Izvor” Nakovo,

Akud „Mladost” Timișoara, Orchestra de tamburași „Zlatna suza” Dinaș.

Seara s-a încheiat cu un bal alături de orchestra „Șeve” la sala clubului Sloga.

PRINTRE RÂNDURI DE EVENIMENTE

Fie ploaie, fie vânt, primarul comunei Cenei se ține de cuvânt. Am ales să încep acest interviu astfel, pentru că emoția, care s-a lăsat citită pe chipul primarului Gabriel Ilaș, m-a dus cu gândul la un bun prieten care mai mereu încearcă să împace pe toată lumea. Fiind un bun cunoscător al îndemnului lui Nicolae Iorga, care zicea așa: „Omul cu adevărat bun este doar cel care ar fi putut fi rău și n-a fost”, această persoană, despre care vă precizăm mai sus, îmi dă mereu lecții de viață. Așa a fost și cu primarul comunei Cenei. Un om plin de candoare, care și-a omenit oaspeții cu sufletul, nu a știut cum să ne primească mai bine. Deși, poate vremea nu a fost de partea sa, întregul spectacol din incinta căminului a scos la iveală soarele care se lăsa mult așteptat.

Redactorul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric a profitat de acest prilej și printre dansuri, concursuri și interpretări emoționante a reușit să-i „fure” câteva declarații domnului primar Gabriel Ilaș.

Este prima noastră participare la această frumoasă zi de toamnă, „Ziua Agricultorului”. La a câta ediție este și cum primesc cetățenii comunei dumneavoastră această manifestare?

Suntem la a IV-a ediție, noi zicem că e o acțiune frumoasă. Din păcate ne-a prins un pic ploaia, dar nu e nicio problemă, întotdeauna ploaia e de bun augur. Am avut concurs de gulaș ca și anul trecut, spectacol de dansuri și muzică populară sârbească. Urmează ca la

terminarea spectacolului, toată lumea care este prezentă, să ia o gustare. Sperăm ca tradiția să continue, să ne organizăm din ce în ce mai bine și toată lumea să fie mulțumită.

Aveți în fiecare an un concurs de gulaș. Cine a participat și cine a câștigat această frumoasă competiție?

Au participat cinci echipe. Primele trei locuri au fost premiate, am avut și oaspeți din Serbia. Locul I a fost obținut chiar de ei. Juriizarea a fost cât se poate de corectă cu membrii ai juriului aleși la întâmplare, tocmai pentru

a nu favoriza pe nimeni. Din acest comitet a făcut parte și președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, domnul Vasile Todî.

Am văzut pe scenă o serie de jocuri tradiționale și interpreți care au încântat publicul. La fel cum am văzut și foarte multă lume în sală. Vă propuneți să devină această sărbătoare o tradiție?

Bineînțeles... și vrem să-i dăm o tentă multietnică ca să zic așa, în anii care urmează să prezentăm și spectacole cu muzică populară și dansuri populare românești, maghiare și chiar germane, pentru că aici au fost comunități importante din fiecare din aceste etnii. Sperăm să atragem și cât mai mult tineret. Am luat costume populare sârbești, ungurești, românești la Cenei. Din păcate anul acesta nu am putut participa la acțiuni, coordonatoarea este în concediu de maternitate și nu a avut cine să instruiască acești tineri.

Iată-ne intrați în toamnă, nu mai e mult și anul se apropie cu pași repezi de final. Ce își mai propune primăria spre sfârșitul lui 2014?

Pe plan local ne gândim să continuăm cu dezvoltarea infrastructurii, ne axăm în principal pe drumuri. La Bobda avem un proiect de betonare a străzilor, sperăm să fie o treabă bună.

Un gând bun pentru cetățenii dumneavoastră?

Le mulțumesc tuturor celor care au participat la acțiunea asta. Profit de această ocazie să le spun, că la anul ne vom organiza mult mai bine și o să dăm o amploare mult mai mare acestei „Zile a Agricultorului”.

Foaia de Birchis

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

În comuna noastră tradițiile și obiceiurile străvechi se respectă

Ioan GUȚU - primar al comunei Birchis

În data de 8 septembrie, Biserica sărbătorește nașterea Sfintei Fecioare, considerată începutul mântuirii noastre. Acest lucru îl vestește Biserica în troparul Sărbătorii:

„Nașterea Născătoarei de Dumnezeu bucurie a vestit la toată lumea, căci din tine a răsărit Soarele Dreptății, Cristos Dumnezeul nostru, și dezlegând blestemul, a dat binecuvântarea, și omorând moartea, ne-a dăruit viața veșnică. Într-o astfel de zi, Birchisul așteaptă goștii la sărbătoarea Rugii. Cum ați pregătit această zi și cu ce formație orchestrală ați întâmpinat sărbătoarea?

► Într-adevăr în data de 8 septembrie, Biserica ortodoxă a sărbătorit nașterea Sfintei Fecioare Maria, în această zi la Birchis este sărbătorit și hramul bisericii, când, în fiecare an are loc și „Ruga satului”.

Având în vedere ca anul acesta data de 8 septembrie a fost într-o zi de luni, manifestările culturale, urmate de „Ruga satului”, au început cu ziua de duminică 7 septembrie când fiecare familie și-a primit goștii.

Mă bucur nespus de mult pentru faptul că în comuna noastră tradițiile și obiceiurile

străvechi se respectă cu sfințenie, deoarece numai prin păstrarea obiceiurilor și a portului ne vom menține ca nație.

Și acum să revin la întebarea dumneavoastră, și anul acesta ne-am pregătit ca pentru această zi să avem o formație orchestrală de renume, în frunte cu îndrăgitul solist de muzică populară Doru Ivan.

Domnule primar, aveți o vastă experiență administrativă, ce-i trebuie acestei țări pentru a se așeza pe un fâgaș, dacă nu al bunăstării, măcar al siguranței zilei de mâine?

► Fiind vorba de bunăstare, noi românii nu ar trebui să ne plângem de ea. Spun acest lucru, că în frumoasa și bogata noastră țărișoară avem tot ce ne trebuie, doar un singur lucru ne lipsește: oameni cu mintea întreagă, iubitori de țară și de nație, care să pună mai presus interesele țării decât interesele personale.

La ora actuală majoritatea posturilor cheie sunt ocupate de diletanți, dar sperăm, (că omul cu speranța trăiește și cu speranța moare), va veni și ziua când acest popor va avea parte de un „Moș Ion Roată”, care știe ce vrea.

Ce ați realizat se vede, dar problemele care v-au apărut pe drum, lumea nu le știe, motiv pentru care vă întreb: Ioan Guțu, primarul comunei Birchis, care socotește a fi cel mai greu

proiect împlinit de dânsul în ultimii ani?

► Este adevărat că în această perioadă, destul de lungă de când am fost ales primar al comunei Birchis, problemele cu care ne-am confruntat au fost multiple, unele chiar greu de rezolvat, dar cu ajutorul lui D-zeu, ele în mare parte au putut fi rezolvate. Aș menționa faptul că în toate cele cinci mandate am avut o colaborare bună cu toți membrii consiliului local, fapt ce a avut un rol hotărâtor în rezolvarea problemelor locale.

Una dintre problemele, cu care ne-am confruntat, a fost aceea că am avut un proiect pe fostul program PNFI pentru asfaltarea străzilor în localitățile Birchis și Ostrov la care trebuiau să înceapă lucrările încă din anul 2012.

Datorită faptului că odată cu instalarea noului guvern acest program a fost anulat, proiectul nu a mai putut fi pus în aplicare. Anul acesta am reușit ca prin subprogramul „Modernizarea satului românesc” acest proiect să primească finanțare de la Ministerul Dezvoltării și Administrației Publice, urmând ca în funcție de fondurile pe care le vom primi, întreaga comună să fie asfaltată.

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
ANA MARIA POPA

CONACUL DE LA BIRCHIS

Adriana VIDREA

Familia Mocioni și-a confirmat statutul de elită prin achiziționarea a numeroase moșii în Banat și prin construirea aici a unor impresionante ansambluri rezidențiale: la Foeni (jud. Timiș), la Căpâlnaș și Bulci (jud. Arad), la Birchis (jud. Arad, ars în 1944) și la Vlaicovăț în actualul Banat sârbesc.

Conacul de la Birchis a fost realizat în stil gotic, stil dat de cele două turnuri ale corpului etajat.

Conacul l-a avut ca proprietar pe filosoful Alexandru Mocioni. Acesta a creat o bibliotecă cu mii de cărți de filosofie, iar la pianul din sala de muzică a compus o parte dintre lucrările sale.

Conacul a fost distrus de flăcări, în urmă cu 90 de ani. Alexandru Mocioni s-a născut într-o ilustră familie de macedo-români, la Pesta, în 4 noiembrie 1841, o familie profund implicată în problemele românilor din Ungaria. Familia sa a donat o sumă considerabilă pentru ridicarea catedralei din Sibiu și a susținut financiar zeci de bursieri români la universitățile din Viena și Budapesta. A urmat studiile secundare la Pesta, iar studiile juridice la Universitatea din Viena, susținându-și doctoratul în drept la Graz. După ce își termină studiile, călătorește în Elveția și Belgia, studiind legislația referitoare la drepturile naționalităților ce locuiesc pe acest teritoriu.

INFORMAȚII UTILE PENTRU CETĂȚENI

Cererile privind acordarea ajutorului pentru încălzirea locuințelor se vor depune începând cu data de 15 octombrie la compartimentul de asistență socială din cadrul primăriei Birchis.

Cererile privind acordarea ajutorului pentru încălzirea locuințelor, trebuie să fie completate cu datele reale ale beneficiarilor de încălzire a locuinței.

Beneficiarilor de ajutor pentru încălzirea locuințelor le revine obligația de a aduce la cunoștința primarului orice modificări intervenite în componența familiei, a veniturilor realizate sau cu privire la domiciliu, în termen de 5 (cinci) zile de la data modificării.

Declararea necorespunzătoare a adevărului se pedepsește conform legii penale.

PRIMAR IOAN GUȚU

Foaiia de Vermeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Felicit conducerea primăriei Ghiroda, pentru felul ireproșabil în care a pregătit Ziua Cinstirii

Ion DAMIAN - primar al comunei Vermeș

La începutul acestei luni, a avut loc ediția a III-a a Zilei Cinstirii din cadrul Galelor anuale desfășurate sub egida Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Evenimentul a avut loc în comuna timișană Ghiroda, iar desfășurarea ei „jurnalistică”, a fost încredințată „Foi de Vermeș” și pentru că domnul Ion Damian, primar al comunei noastre, este membru în Biroul Director al Adunării Regionale a Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric.

Duminică 5 octombrie, de la ora 17, zeci de primari, parlamentari și oameni de cultură din Banat, în frunte cu domnul Titu Bojin, președintele Consiliului Județean Timiș, și cu domnul Sorin Frunzăverde, președintele Consiliului Județean Caraș-Severin, au participat, în sala Căminului Cultural din comuna Ghiroda, la o nouă ediție a Zilei Cinstirii, dedicată valorilor culturale din Banat.

„Bunul Dumnezeu să binecuvânteze Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric și Senatul ei!”

Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric a conferit domnului învățător Viorel Gligor **Diploma de Excelență cu Plachetă**. Distincția i-a fost înmănată dascălului, pe scena Căminului cultural, de către domnul Sorin Frunzăverde, președintele de onoare al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, în aplauzele mulțimii. Domnul Sorin Frunzăverde l-a felicitat pe domnul învățător și i-a urat succes în continuare.

„Este o onoare pentru mine și pentru colegii mei, de la Școala Gimnazială din Ghiroda, dar și pentru întreaga comunitate a localității, care, chiar de Ziua Educației, 5 octombrie, să participe la celebrarea unui învățător de Ziua Cinstirii, acțiune inițiată și organizată de Uniunea Jurnaliștilor din

Banatul Istoric, o importantă instituție culturală a Țării Banatului. Mă simt onorat, că mă pot adresa dumneavoastră pentru a aminti de cei 44 de ani pe care i-am dedicat învățământului, dintre care 38 de ani, aici, la Școala din Ghiroda.

Învățătorul este un moderator de suflete și caractere. Animați de dragoste, învățătorii îngrijesc florile cele mai frumoase din grădina vieții – copiii, făcând din școală o adevărată grădină de pasiuni, vise și idei mărețe. Anii de activitate alături de elevi au fost și vor rămâne cei mai frumoși ani ai vieții mele. Îi mulțumesc din toată inima bunului Dumnezeu, fiindcă azi, privind în urmă peste bucurii și împliniri, am ajuns să duc la bun sfârșit această muncă. Am rămas

Laureatul alături de membrii Senatului Uniunii și invitați

toată viața demn profesiei de învățător, care, după părerea mea, rămâne cea mai frumoasă. Dacă ar fi să o iau de la capăt, aș îmbrățișa, cu siguranță, aceeași profesie”, a mărturisit de pe scena Căminului Cultural, domnul învățător Viorel Gligor.

În încheiere, sărbătoritul, mulțumind celor prezenți, a mai spus: „Bunul Dumnezeu să binecuvânteze Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric și Senatul ei!”

„Peste 400 de familii din Ghiroda au beneficiat de „serviciile” domnului învățător Gligor.”

În exclusivitate pentru jurnalul *Banatul*, domnul Vasile Dorel Cădariu, primarul comunei Ghiroda, a spus: „Domnul Viorel Gligor slujește de 38 de ani învățământul în Școala Gimnazială din Ghiroda și mai are un an până iese la pensie. Așa a vrut Dumnezeu ca, chiar de Ziua Educației, 5 oc-

Imagine din spectacol

tombrie, un învățător să primească această distincție.

Chiar înainte de a da acest interviu, soția domnului Gligor mi-a spus: *Așa mare bucurie ați putut face soțului meu!*. Vreau să spun că a face bucurii în ziua de astăzi este foarte greu. De cele mai multe ori, cel rău nu te mai lasă. A face rău e ușor. Peste tot vezi rău în lume, dar să faci bucurii e mai greu. Domnul învățător Gligor, chiar merită. Peste 400 de familii din Ghiroda au beneficiat de „serviciile” domnului învățător Gligor. Cel puțin un elev din cadru acestor familii a fost în clasa învățătorului Viorel Gligor. În plus, el a punctat cu o carte de poezie. Mi-a spus că are scrise versuri și vrea să le publice în volum. I-am spus că îl ajutăm să o publice și facem și lansare de carte, în același timp. Fiind Ziua Educației, facem trei într-unul. Ca să îi fie bucuria întreită, la fel ca Sfânta Treime, să zic așa.

Ghiroda mai are asemenea personalități, dar nu au fost cinstate cum trebuie. O condiție a Senatului Uniunii Jurnaliștilor a fost că trebuie aleasă numai o singură personalitate pentru Ziua Cinstirii, dintr-o anumită localitate, din Banatul Istoric”, a spus în încheiere domnul Vasile Cădariu, primarul Ghirodei.

„Distincția s-a acordat domnului Viorel Gligor, ca semn al prețurii și înaltei aprecieri pe care o avem, pentru activitatea sa deosebită, în păstrarea, promovarea și dezvoltarea învățământului din Țara Banatului”, a spus domnul Vasile Todî, președintele Uniunii Banatului Istoric în scurtul său dialog avut cu noi.

GEORGE ONESCU

Artiștii comunei salută publicul

Foaia de Fârliug

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Reprezentarea artistică, pe care au realizat-o tinerii și vârstnicii comunității în frunte cu primarul, m-a impresionat

Ioan BORDUZ - primarul comunei Fârliug

„Mi spunea nu demult, Vasile Todi, că la Fârliug, trăiește un bănațean fâlos ca o pădure de cedru. Un om harnic și devotat până la uitarea de sine, atunci când este vorba de oamenii care au hotărât prin vot alegerea sa, ca primar al comunei Fârliug. Și dânsul le face cinste! Ioan Borduz, căci de dânsul e vorba, prețuiește la oameni, onoarea cuvântului dat și demnitatea neprihănită.

L-am întâlnit în câteva rânduri și, de fiecare dată, m-a surprins la dânsul sobrietatea, cu care își rânduește cuvintele înainte de a le rosti. Un om grav, veți spune, da, dar unul care știe să apropie mereu o rază de zâmbet de bucuria dialogului.

Recent, l-am reîntâlnit în comuna Ghiroda, la Ziua Cinstirii, manifestare de amploare regională a Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Ei, bine, deși asaltat de prieteni și cunoscuți, a avut totuși amabilitatea de a sta de vorbă cu mine. Impresiile sale despre această sărbătoare a grațitudinii, le puteți citi mai jos.

Chiar și pentru acest scurt dialog, mulțumesc domnule Ioan Borduz!

Prezența dumneavoastră la Ziua Cinstirii a fost una de seamă pentru Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric. Aș vrea să le transmitem, atât celor din comunitatea pe care o conduceți, cât și celor care citesc jurnalul Banatul, care sunt impresiile cu care ați plecat de la acest eveniment?

Președintele de onoare al Uniunii Banatului Istoric, domnul Sorin Frunzaverde înmânând domnului Viorel Gligor, distincțiile

Am plecat cu impresii foarte bune generate și de faptul că am mai participat la un asemenea eveniment în comuna Ramna în urmă cu câteva luni, nu știu, dacă pot să fac un paralelism vizavi de cele două evenimente, la care am participat, pentru că fiecare are încărcătura specifică unor asemenea evenimente, și

constat că ambele personalități cinstite, în cele două locații (atât Ramna cât și Ghiroda), sunt oameni (dascăli), care la rândul lor au format atâtea caractere, și cu atât mai mult momentele pe care le-am petrecut au fost emoționante.

Cum se vede prin ochii unui primar de frunte a Banatului de munte comuna Ghiroda?

► Sigur, trebuie să o spun ca o constatare despre comuna Ghiroda că este o așezare aproape urbanistică, dar asta nu mă întristează ci mă bucură, cu atât mai mult, căci și eu sunt bănațean, și chiar dacă locuiesc în zona montană și conduc o comună din zona montană, m-am născut tot în zona de pustă a Banatului.

Aveți un mesaj pentru locuitorii acestei frumoase așezări din pusta Banatului?

► Referitor la această întrebare, finalul aceluia de cinstire, generat de reprezentarea artistică pe care au realizat-o tinerii și vârstnicii comunității în frunte cu primarul, m-a impresionat și sensibilizat, și îl felicit pentru faptul că păstrează tradițiile vechi culturale în comuna Ghiroda.

Cu stimă și respect pentru Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric condusă de domnul Vasile Todi, și abia aștept să mai particip la un asemenea eveniment.

INTERVIU REALIZAT DE
SILVIA FECHETE

DIN MONOGRAFIA LOCALITĂȚII FÂRLIUG

PR. CRISTIAN FRANT

Deși important centru dacic și apoi roman, zona nu a fost cercetată arheologic, puținele descoperiri incidentale, cu valoare istorică neputând spune foarte multe despre această așezare. Izvoarele istorice nu pomenesc direct localitatea în această perioadă.

Din informațiile actuale putem afirma, cu siguranță, că începutul locuirii acestui teritoriu, are loc în prima epocă a fierului, Hallstat (800-300 î.d.Hs.) când se constată o reducere a numărului de așezări în Banat (46) față de epoca bronzului (131), datorată unor modificări

climatice ce au dus la inundarea zonelor joase ale Banatului. În această perioadă se formează marile centre fortificate dacice, părere împărtășită și de Luminița Munteanu Dumitriu: „încă de la începutul secolului al II-lea î.d.Hs, se constată apariția, în zonele intens locuite, a unor așezări fortificate ce vor deveni, mai târziu, centre economice, militare, politice și spirituale ale unor uniuni de triburi. Pe baza informațiilor furnizate de unii geografi și istorici antici, au fost localizate pe meleagurile bănațene mai multe asemenea fortificații, pe care dacii le numeau dava, iar grecii polis: Aizis, Berzobis, Arcidava, Tibiscum, Zurobara”, printre care, în

Banat, este amintit și Aizis, idee susținută și de descoperirile arheologice din Hallstatt de la Fârliug.

SFATUL medicului de familie

APA

DR. CARMEN POPESCU

Ce face apa dacă e băută înainte de a mânca și imediat după masă! Chinezii și japonezii beau ceai fierbinte în timpul mesei, nu apă rece. Poate e timpul să adoptăm obiceiul lor la masă.

Pentru cei cărora le place să bea apă rece, acest material li se adresează direct. Este frumos să bei un pahar cu apă rece după masă, dar apa rece solidifică hrana uleioasă pe care tocmai ai înghițit-o. Va încetini digestia. Când aceasta reacționează cu acidul, se va rupe și va fi absorbită de intestine mai repede decât mancarea solidă. Trece în intestine și foarte rapid se transforma în grăsime și duce la cancer.

Este cel mai bine să se bea supra fierbinte sau apă.

Bijuterii doinite ale BANATULUI DE MUNTE

Săracă copilărie

*Săracă copilărie, c-o fost și n-o să mai fie,
Am fost tinerel copil, și-acum mi-s un om bătrân,
Săracă tinerețea mea, nu știu ce-am făcut ea.
Că la târg nu am vindut-o, nici la birt nu am beut-o.*

*Tot am vrut și-acum aș vrea, s-opresc tinerețea mea,
Am 'ncercat și n-am putut, și-am lăsat-o de-o trecut.
Aș da bani ș-aș cheltui, copil tânăr de-aș mai fi,*

*Dar copil vreme puțină, parcă numa-o săptămână.
Și-aș da lumea asta toată, să mai fiu tânăr o dată.*

Foaia de Coșteiu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

„MÂDRĂ MI-S CĂ-S BĂNĂȚEANĂ”

Silvia FECHETE

Primăria comunei Coșteiu în colaborare cu cei de la Consiliul Județean Timiș-Centru de Cultură și Artă Timiș a organizat a VIII-a ediție a Festivalului Internațional de Folclor „Mândră mi-s că-s bănățeană”.

Pentru că această denumire nu-mi oferă doar o stare de fală, ci mult mai mult de atât, m-am hotărât să ilustrez cu fotografii frumosul spectacol, pentru ca fiecare cititor să poată înțelege profunzimea pașilor purtați de fetele mândre din Banatul de pustă, pentru ca, fiecare dintre cei care parcurg aceste rânduri, să poată pricepe eleganța și cinstea cu care băieții satului își țin de mână partenerele de joc. Nimic nu poate exprima mai bine momentul în care muzica se îmbină cu jocul mâinilor și al picioarelor, cu zâmbetul ochilor și surâsul pur al tinerilor, atunci când sala este plină, iar părinții așteaptă mândri într-un colțisor să-și vadă drepti vlăstarii.

Cu această ocazie, scena Căminului Cultural din localitate a servit ca suport unor ansam-

bluri și interpreți de mare valoare atât din țară, cât și din străinătate: Ansamblul de dansuri maghiare „Kiskumhalas”- Ungaria, Ansamblul de dansuri bulgărești „Bulgarce”- Bulgaria, Ansamblul de dansuri populare „Săpânțana”- Maramureș, Ansamblul de dansuri populare „Brăulețul”- Pirscoveni- Olt, Ansamblul de dansuri populare „Flori Mureșene”- Simeria, Ansamblul de dansuri populare „Germisara”- Geoagiu, Ansamblul de dansuri populare „Armenișana”- Caraș-Severin, Ansamblul de dansuri populare „Floare Nerăianță”- Nerău, Ansamblul de dansuri populare „Florile Stăvilăruului”- Coșteiu.

Soliști: Ica Pop, Desanca Lalici, Vasia Oprea, Adriana Pop, Maria Salaszi, Daiana Chișozan, Mirela Babut, Marius Pop, Marius Matei, Sabrina Danciu, Denisa Danciu, Anuța Brașoveanu. Frumosul eveniment a fost prezentat de Sergiu Boian și Antonia Tănase.

Un alt moment remarcabil, care a făcut parte din programul festivalului, a fost înmânarea premiilor speciale ale Biroului Director al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric,

de la Festivalul și Concursul de Folclor „Elena Jurjescu” ediția a V-a, oferite elevilor Denisa Danciu și Sabrina Danciu.

DE VORBĂ CU OASPEȚII FESTIVALULUI

„Petru Carebia are un suflet frumos, ca o nedee din Banatul nostru de munte.”

Vasile TODI

Președinte al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

Prezent la ediția a VIII-a a Festivalului Internațional de Folclor „Mândră mi-s că-s bănățeană”, domnul Vasile Todi, președinte al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, a consimțit, cu amabilitate, un scurt dialog pentru jurnalul nostru regional „Banatul”.

Domnule președinte, reveniți sau vă aflați pentru întâia oară la acest festival?

Pentru prima dată. Este, dacă vreți, o întâlnire virginală. Acest frumos festival coincide, ca dată calendaristică, cu alte manifestări, sigur, nu de aceeași anvergură, ce se desfășoară în Țara Banatului. Din această pricină, absența mea, absențele mele de până acum, sunt totuși motivate.

Ați dat curs, de această dată, invitației făcută de doamna Lili Carebia, amfitrioana sărbătorii.

Atât a doamnei, o devotată slujitoare a

autenticului, pe care, tot mai rar, îl întâlnim în folclorul de dincolo de Carpați, cât și a domnului Petru Carebia, edilul acestei frumoase așezări din pusta Banatului. De domnul Petru Carebia, membru în Biroul Director al Adunării Regionale a Uniunii Banatului Istoric, mă leagă o lungă și senină prietenie. Și asta pentru că, Petru Carebia are un suflet frumos, ca o nedee din Banatul nostru de munte.

Cu ce impresii plecați?

Cu un sentiment de blajină încredere în viitorul datinilor noastre din Țara Banatului.

Cu speranță...

Cu nădejde. Apostolul Pavel spunea: *Nădăjduiți!*... Port, deci, nădejdea, plecând, acum, din Coșteiul meu drag, că sufletul neamului meu bănățean se află pe mâini alese.

DIALOG CONSEMNAȚ DE
GRĂȚIAN NEAMȚU

Foaia de Petriș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

ÎȚI MULȚUMESC, STELUȚA!

DR. VASILE VIȘĂOAN

Este o zi superbă de toamnă, iar eu cam supărat, că nu am prea avut succes la școală, mă întorc cu pași ca de plumb, fără tragere de inimă acasă. Acolo de cum intru pe poartă îmi dau seama că s-a petrecut ceva deosebit, pentru că prea era forfotă mare. Curând aveam să aflu, pentru că bunica m-a luat de mână și m-a dus în grajd să-mi arate o frumusețe de vițelușă recent venită pe lume, care își căuta destoinic drumul spre viață. M-a privit părintește și mi-a spus, este a ta, de acum înainte depinde doar de tine ce o să se întâmple cu ea. I-am mulțumit cu teamă, și mi-am dat seama că acum aveam pe lângă problemele de învățacel altă responsabilitate care avea să-mi marcheze caracterul, profund și pe o lungă perioadă.

„Ciclul vieții ESTE UN CEASORNIC PERFECT”

Asta se întâmpla cu foarte mult timp în urmă, iar Steluța, pentru că așa am botezat-o, mi-a devenit în timp un companion mândru, folositor și foarte profitabil. De atunci am început să deșlusesc tainele atât de frumoase, dar uneori atât de ignorate ale creșterii animalelor. Am urmărit să nu aibă probleme cu cordonul ombilical (buricul), timp de două săptămâni, iar de la această vârstă i-am pus fân, uruială și apă permanent pentru că ea devine cu timpul un adevărat rumegător. La montă am dat-o, doar la un an și două luni, când, după umila mea apreciere, avea cel puțin 300 kg. Bineînțeles că, după nouă luni și jumătate, a dat naștere unei noi Steluțe, iar eu am avut grijă să îi dau imediat apă caldă cu puțin zahăr ca s-o revigorez după imensul

efort depus.

Și pentru că ciclul vieții este un ceasornic atât de perfect de cele mai multe ori, Steluța iar vroia să procreeze și atunci iar trebuia dată la montă, dar niciodată mai repede de 9 săptămâni ca totuși fabricuța ei de făcut Steluțe să se refacă. Și tot așa ciclul vital după ciclul, până când având un vițel mai mare, a trebuit să fie ajutată, ce-i drept, cam brutal și fără simț, de personal mai puțin calificat, iar după încercările ei desperate și fără rezultat ca să se ridice mi-am dat seama că-a făcut o desmorexie sacro-ilacă (ruptură de cruci) urmând

o lungă perioadă de 2 săptămâni de recuperare în ciuda tuturor indicațiilor de a o abatoriza. Cu ajutor medicamentos și multă muncă, mai ales când o ridicam, și-a revenit miraculos. Altădată, deoarece a avut o perioadă când a stat mult în grajd, după fătare a făcut prolaps uterin (i-a ieșit stratul), l-am acoperit frumos să nu se răcească și am liniștit-o să nu se agite până a venit personal de specialitate. Și iarăși a mai trecut un hop, și încă ce hop. Atunci am realizat că Steluța era o luptătoare și zilnic i-am dat o lingură de calciu furajer, măcar în două kg de uruială, pe lângă fânul sau iarba pe care o mânca cu mult nesaț. Era o vacuță

matură, de la care puteai zilnic să vinzi cam 8-10 litri de lapte, iar cu banii agonisiți puteai ușor să-ți cumperi o carte, sau chiar lucruri mai mari. Anii au trecut, Steluța a început, să îmbătrânească, iar eu trebuia să dau admitere, dar aveam ceva probleme pecuniare. Și ce să vezi chiar atunci, cu multă vrednicie a dat naștere altui vițeluș, a câtelea oare! Imediat s-au găsit și cumpărători și deplasarea mea la admitere s-a rezolvat. S-a rezolvat și reușita mea și la întoarcere acasă, eram student la prima mea dragoste, zootehnia.

„ALTARUL EXISTENȚEI MELE”

Era o zi superbă de vară și din cerdacul căsuței copilăriei mele, priveam cum cea cu a cărei ajutor necondiționat am devenit student păștea liniștită și împăcată. Nimic nu prevestea ce avea să se întâmple, dar instantaneu Steluța se prăbușește. Avea din păcate 18 ani. Cercul vieții se închise. Din instinct am pus mâna pe un cuțit și m-am dus glonț la ea, cu mâna stângă i-am închis ochii și i-am șters lacrima din colț, iar cu cea dreaptă i-am tăiat linia vasului vieții. Am simțit cum îmi stropește obrazul sângele cald și când ultima picătură de viață se scursesese am îngenunchiat spunându-i: „Ai trăit demn și ai murit și mai demn, veșnic vei fi altarul existenței mele, dar mai ales, dascălul cu cel mai colosal caracter pe care l-am avut. Îți mulțumesc, Steluța! Existența ta a fost o binecuvântare pentru mine, iar moartea ta mi-a adus banii cu care să-mi încep facultatea”.

Peste ani am ajuns doctor de Steluțe și am încercat din răspuțeri să-mi folosesc mințea, stetoscopul, seringă și bisturiul și, doar când am fost înfrânt, cuțitul, căci amintirea altarelor nu poate fi pângărită.

Zam, 08-10-2014

CALENDARUL LUCRĂRILOR AGRICOLE DE TOAMNĂ

ING. CORINA ROGOZEA

CULTURA PLANTELOR DE CÂMP

- Octombrie este luna în care se termină recoltarea culturilor agricole de câmp: porumb, sfeclă de zahăr, tutun, cartofi. Se recomandă a fi recoltate suprafețele ce urmează a fi însămânțate;
- Arătura este recomandat a se executa imediat după recoltarea culturilor în agregat cu grapa stelată, la adâncime de 20-22 cm., concomitent cu încorporarea îngrășămintelor sub arătură. Îngrășămintele pot fi administrate și la suprafață, urmând a fi încorporate în sol o dată cu pregătirea patului germinativ;
- Pe suprafețele ce se însămânțează în toamnă se execută arături la 25-30 cm., pentru însămânțările de primăvară;
- Tot în octombrie are loc finalizarea însămânțărilor de toamnă, care trebuie să se termine până la 10 octombrie. Fermierii pregătesc depozitarea produselor: cartofi, sfecla furajeră, porumb și efectuează controlul produselor depozitate având în vedere schimbările de temperatură și umiditate;
- Are loc tratarea semințelor de cereale contra bolilor și dăunătorilor.

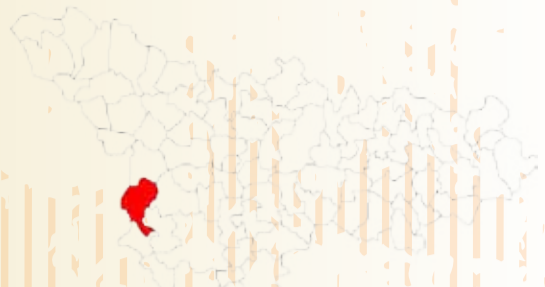
CREȘTEREA ANIMALELOR

- Se fac ultimele verificări la adăposturi în ceea ce privește pardoseala, uși, geamuri; recoltarea ultimelor produse furajere și depozitarea lor în spații protejate;
- Continuă pășunatul ovinelor pe parcelele de porumb;
- Continuă însămânțarea artificială și naturală cu berbeci autorizați, la ovine;
- Se instalează grătare la urdinișurile stupilor contra șoarecilor, se construiesc adăposturi improvizate pentru protejarea stupilor pe timpul iernii;
- Se aplică măsurile sanitare – veterinare prevăzute pentru această lună.

Standul comunei Petriș la Festivalul Vânătorilor din Bata - septembrie 2014

Foaia de Otelec

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

S puneam odată că Țara Banatului nu este numai a limbii române. Banatul nostru binecuvântat este în egală măsură al limbii maghiare, al limbii germane, al celei sârbești și al tuturor neamurilor pe care acest Eden le găzduiește în istoria sa.

Iată de ce salut cu bucurie prezența în paginile acestui fastuos

jurnal, primul material în limba maghiară trimis redacției noastre.

Vasile TODI

Președinte al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

DIN AGENDA PRIMĂRIEI

apropo șorășal;

- az óteleki régi Pásztorház (328-as szám alatt), kijavitása és felújítása;

Az ÓTELEKI POLGÁRMESTERI HIVATAL a 2014-es évben a következő munkálatokat végezte el a községhez tartozó falvak felújítása és szelítése érdekében:

- vízhálózat bevezetése;
- temetők kitakarítása és bekerítése;
- sportpályák bekerítése;
- az óteleki Kultúrotthon bekerítése;
- a községben levő mellékutak karbantartása-

- a községhez tartozó iskolák karbantartásához pénzbeli kiutalással;

- fiatalok támogatása különböző események, programok szervezésében, mint a FALUBUCSÚ, fobalmeccsek ,fobalkupák VOINTA IONEL és ÓTELEK KUPA;

- a községhez tartozó közvilágítás karbantartása;

- Szabo Csaba Zoltán polgármester rendelete alapján tűzifával segítette az óteleki Szent Kereszt Gyermeotthont, ugyancsak támogatta a hagyományos MÁJUSFA ünnepély szervezését. A polgármester megszervezte a „NYUGDIJASOK BÁLJA” és ezzel az alkalommal OK-LEVELET nyújtott át községünk megalakulásának 562 ik évfordulója alkalmából.

POVESTE DE ÎNCEPUT

Am trăit ani de zile în bună vecinătate, amintirile mă leagă de acest om și iată că a sosit și ziua în care drumurile ni se reîntâlnesc în chiar pagina comunei noastre prezentă în jurnalul *Banatul*. Stau

de vorbă cu viceprimarul comunei Otelec, domnul Valentin Pascu, despre satul în care am crescut, despre transformările prin care acesta a trecut și despre cum ne-am format și noi cei mai tineri ca oameni. Timpul parcă se oprește asupra satului și vă redau cu bucurie parte din conversația noastră care se rezumă la așezările de care se leagă viețile noastre:

„Ocupația locuitorilor comunei a fost dintotdeauna agricultura, respectiv cultura plantelor și creșterea animalelor. În prezent pe teritoriul comunei Otelec funcționează un număr de patru societăți mari cu activitate preponderent agricolă, precum și mai multe asociații agricole, care asigură prin impozite și taxe echilibrarea bugetului comunei Otelec.

Până în anul 1968 a funcționat atât primăria Otelec, cât și primăria Iohanisfeld. Cea din urmă a fost desființată. Din anul 1968 satele au aparținut comunei Uivar. Din data de 09.05.2008 s-a realizat un obiectiv foarte important pentru cele două foste comune și anume reînființarea comunei Otelec după un efort enorm depus de comunitățile locale pe

Corul de femei din Iohanisfeld - mijlocul secolului XX

un parcus de 10 ani de încercări cu satele aparținătoare Otelec și Iohanisfeld. În urma inundațiilor din anul 2005 în localitățile Otelec și Iohanisfeld imobilele au fost distruse în proporție de 75-80, imoblie care au fost reconstruite prin programul guvernamental de reconstrucție a locuințelor în regim de urgență. De atunci specificul satei s-a schimbat, locul micilor producători a fost ocupat de firme cu profil agricol, surplusul de forță de muncă împărțindu-se între fabricile care au recrutat forță de muncă din

localitățile Otelec și Iohanisfeld respectiv piața forței de muncă îndeosebi din Italia și Spania cu profil construcții. Putem afirma că în istoria comunei Otelec se poate vorbi de un nou avânt în ceea ce privește starea economico-socială”.

MATERIAL REALIZAT DE SILVIA FECHETE

Din albumul comunei noastre

Satul Otelec în anul 1918

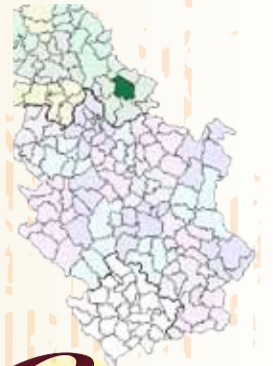
BAZE SPORTIVE ȘI DE AGREMENT

Comuna Otelec cu satele aparținătoare au câte un teren de fotbal, iar pentru viitor s-a prezentat un investitor care dorește să înființeze o bază de agrement cu strand.

REALIZĂRI ALE COMUNEI

Din anul 2010 până în prezent s-au refăcut în comună 8 alei pietonale, reînnoirea iluminatului public stradal, refacerea drumurilor prin pietruire. S-a restaurat căminul cultural, s-au deschis farmacii și dispensare.

Foaia de Locve

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

ȘCOALA ALTFEL, LA LOCVE

DOINA ARDELEANU

Ca în fiecare an și anul acesta Școala Generală 3 octombrie din Sân-Mihai Serbia a marcat săptămâna copilului cu nenumeroase activități.

Începând cu 6 octombrie până pe data 11 octombrie, elevii au avut în fiecare zi câte o activitate cum ar fi:

- întreceri sportive la fotbal și volei
- crosul de toamnă la care au participat toți elevii de la grădinița până la clasa a VIII-a
- karaoke și jocul nu te supăra frate.

În urma acestor activități elevii au primit câte o diplomă pentru locurile ocupate. În tot cazul a fost o săptămână plină de activități cu bucurie și entuziasm.

AȘEZĂRILE LOCUITE DE ROMÂNII ÎN BANATUL SÂRBESC

ESTERA ROSENBLUM

Din suprafața totală a Banatului, de 28.526 kmp, aproximativ o treime (9.276 kmp) aparține Serbiei. Pe acest teritoriu, pe lângă populația sârbească majoritară, au trăit dintotdeauna și români, precum și alte naționalități. Românii, destul de reduși numeric astăzi datorită asimilării și emigrărilor, continuă să viețuiască în vechile lor așezări, chiar dacă în unele dintre ele nu mai dețin majoritatea populației. În total, românii au locuit și mai locuiesc în 42 de așezări din Banatul sârbesc, în special la sate, însă și în orașele învecinate. Din punct de vedere geografic, localitățile care au și populație românească, în proporție mai mare sau mai mică, se pot împărți în șase grupuri, acoperind practic întreaga suprafață a Banatului sârbesc.

Grupul celor nouă

Cel mai mare grup al localităților în care trăiesc români se află în zona orașului Vârșeț și cuprinde 13 așezări. Este vorba de orașul Vârșeț (Vršac) propriu-zis și de așezările rurale: Vlaicovăț (Vlajkovac), Râtișor (Ritiševo), Coștei (Kuštij), Voivodinț (Vojvodinci), Iablanka (Jablanka), Mesici (Mesić), Sălcița (Sočica), Marcovăț (Markovac), Srediștea Mică (Malo Središte), Jamu Mic (Mali Žam), Mărghita (Margita) și Sân Ianăș (Barice).

Urmează grupul celor 9 localități aflate în

preajma orașului Becicherecu Mare, cel mai important oraș din întregul Banat sârbesc. Pe lângă Becicherecu Mare (Zrenjanin), românii mai locuiesc în satele Ecica (Ečka), Uzdin (Uzdin), Sărcia (Šutjeska), Toracu Mare, Toracu Mic (reunite acum în localitatea Begejci), Clec (Klek), Iancahid (Jankov Most) și Chisoroș (Rusko Selo).

Grupul celor șase

În sud, în zona orașului Panciova, se găsește un alt grup de 6 așezări în care locuiesc și români, adică Panciova (Pančevo) și comunele Iabuca (Jabuka), Glogoni (Glogonj), Ofcea (Ovča), Omolița (Omoljica) și Satu Nou (Banatsko Novo Selo). Tot un grup de 6 localități este întâlnit în jurul vechiului centru românesc Alibunar. Acest grup este format din:

Alibunar (Alibunar), Seleuș (Seleuš), Sân Mihai (Lokve), Nicolinț (Nikolinci), Petrovasâla (Vladimirovac) și Dobrița (Dobrica).

Grupul celor patru

În fine, mai există două grupuri de câte 4 așezări. Primul dintre ele este în zona Cuvinului și cuprinde așezările Cuvin (Kovin), Doloave (Dulovo), Deliblata (Deliblato) și Maramorac (Mramorak). Cel de-al doilea se află în preajma orașului Biserica Albă. Acesta numără localitățile Biserica Albă (Bela Crkva), Grebenaț (Greibenac), Straja (Straža) și Oreșăț (Orešac).

Categoriile prezentate corespund celor 6 despărțăminte ale „Astrei”, create în localitățile bănățene în martie 1938 și amintite în lucrarea lui Gligor Popi, Românii din Banatul iugoslav între cele două războaie (1918-1941), Timișoara, 1996, p. 242, cu precizarea autorului că ele „au cuprins toate localitățile în care trăiau români”.

În aceste orașe și sate trăiesc românii din Banatul sârbesc. Ei sunt foarte aproape geografic și afectiv de noi și de aceea este bine să cunoaștem mai multe lucruri despre ei. Cel puțin trebuie să fim familiarizați cu numele localităților lor, deoarece și acestea fac parte din moștenirea Banatului istoric. Ei și-au păstrat în mod admirabil limba, obiceiurile și portul popular. Din toate aceste motive, merită astăzi tot respectul nostru.

POEȚI AI SATULUI NOSTRU

COSTA POPA

MIRUNA LOTEANU

Născut în Sânmihai, la 26 ianuarie 1933. A terminat școala primară cu șase ani, după care a urmat meseria bunicului și a tatălui său, lemnăritul (dulgher). Îi plăcea muzica populară și era membru al orchestrei din satul natal. Îi plăcea poezia satirică în grai bănățean, fiind prezent cu creațiile sale la diferite manifestări comunale și regionale.

I-a apărut o carte de poezii în grai bănățean, în care descrie viața lui și a consătenilor săi, cu întâmplări satirice și obiceiurile lor strămoșești.

Vremea dă acuma

Tot pășând cu pasul rar,
Bun prieten dă pahar,
Bea vin și rachiu cu oca
Sâmianțul Costa Popa.

Bună dragilor spectatori,
Vă doresc toace ale bune;
Știu că sunteți răbdători
Să dorim toți pace în lume.

Le doresc și la țărani
Spor la lucru și mulți bani,
Produse dă clasă-ntâi,
Galbeni mulț sub căpătâi.

Bucacie și zăle bune
Și-n podrum răchiiu din prune;
Vă salut pă toți din țară
Și p-ai dă păstă hotar

OASPEȚI ÎN ȚARA BANATULUI

(urmare din numărul trecut)

Cu ce se deosebește prietenia politică, de aceea din cancelaria școlii?

Sunt destul de sceptică în ceea ce privește sintagma „prietenie politică”. Aș spune că în politică e vorba mai degrabă de colegialitate, loialitate, respect, atât pentru ceilalți politicieni, cât și pentru oamenii pe care îi reprezintă la nivel politic.

Nu vreau să uit și vă întreb chiar acum: Claudia Boghicevici, doamnă Claudia Boghicevici, sunteți româncă?

Da, sunt româncă, lucru de care sunt foarte mândră și pe care nu l-aș schimba niciodată.

Nu fac sondaje sociologice și nici nu vreau să vă atrag adversități inutile, dar spuneți-mi numele a trei politicieni contemporani, cu care se poate vorbi corect românește.

Sunt foarte mulți politicieni contemporani capabili și cu care se poate vorbi corect românește. Vă pot da chiar 4 exemple. Domnul Gheorghe Falcă este un politician care nu numai că, vorbește corect românește, dar și acționează corect și în consecință, iar arădenii pot confirma acest lucru. De asemenea, domnul Nicolae Iotcu este o persoană extrem de cultă și citită și asta se vede în orice discuție purtată cu domnia sa. Cunoaștem cu toții discursurile domnului Mihai Răzvan Ungureanu, corecte, diplomatice și raționale. Domnul Cătălin Predoiu este un alt exemplu de politician care, nu doar vorbește corect românește, ci expune ideile coerent și rațional.

Prin ce se diferențiază un politician din Țara Banatului de unul din Moldo-Valahia?

Cred că este vorba mai mult despre mentalitatea tuturor locuitorilor, nu specific de cea a politicienilor. În Banat, la fel ca și în Crișana, și în întreaga Transilvanie, date fiind etapele istorice prin care au trecut aceste regiuni, putem vorbi de o deschidere mai mare spre multiculturalism. Toți locuitorii de aici cred deopotrivă în unitatea în egalitate, diversitate, în toleranță, valori care duc la buna înțelegere și bunăstare, iar această credință nu dispăre odată cu intrarea în politica de la nivel central.

Omul politic este condiționat de istorie, se exprimă prin ea?

Politica este parte a istoriei, iar politica e făcută de oamenii politici. Când vorbim despre politică, despre partidele politice, nu putem face abstracție de istoria pe care acestea o au în spate, mai ales când e vorba despre un partid cu tradiție, cum este, spre exemplu, Partidul Național Liberal. Însă nici nu putem spune că suntem condiționați, ca oameni politici, de istorie, pentru că procesul evolutiv al unei națiuni nu lasă loc unor astfel de condiționări.

Deciziile oamenilor politici imaturi, provoacă suferință. Aceste hotărâri ale lor, care se mai cheamă și „ordonanțe”, îmi amintesc deseori de Rilke care a spus: „Dă Doamne, fiecăruia moartea sa!” La noi politicienii dau neamului suferința sa. Ce vă supără, doamnă, între hotărele acestui neam năpăstuit, care, pentru a nu suferi în parte, s-a unit parcă, pentru a suferi în întreg, fără să știe că suferința nu este unicordă?

Trebuie să recunosc că găsesc interesantă asocierea contextului actual din România cu citatul din poetul ceh, care a fost martor al dezintegrării Imperiului Austro – Ungar. Într-adevăr, la momentul actual, suntem cu toții

martorii unor decizii la nivel înalt care pun interesul personal, al politicienilor, deasupra interesului „neamului”. Cea mai bună dovadă în acest sens este ordonanța care legalizează traseismul politic, care a fost dată tocmai acum, când campania electorală e pe cale să înceapă. Unde este interesul neamului în acest act? Însă nu vreau să cădem cu toții pradă lirismului lui Rilke și resemnării, ca atitudine asupra vieții și asupra politicului. Istoria o dovedește. Suntem un neam de luptători, suntem un simbol al statorniciei, iar resemnarea nu și-a avut niciodată locul în conștiința poporului român. Refuz să cred că noi, românii, ca națiune, vom tolera aceste nedreptăți și nu vom da un vot de blam cu ocazia viitoarelor alegeri.

Vă puneți des întrebări, doamnă?

Orice om își pune întrebări. De multe ori ne punem mai multe întrebări pentru a găsi o singură soluție. Chiar Einstein afirma că dacă ar avea la dispoziție o oră ca să rezolve o problemă, ar dedica 50

CLAUDIA BOGHICEVICI

de minute p u n e r i i întrebării corecte în a o rezolva. Avem însă cu toții tendința de a ne dori mai multe răspunsuri și

mai puține întrebări, pentru că, în fond, cei care dețin răspunsurile sunt cei spre care se întorc toate privirile. Până acolo, însă, trebuie să învățăm să ne punem întrebările potrivite.

Pe Stendhal a trebuit să-l prezinte Balzac, fiindcă lumea nu-l băga în seamă. Dumneavoastră pe cine ați recomandat în politică?

Nu pot spune că am recomandat pe cineva anume în politică. Da, am tendința ca atunci când cunosc tineri capabili și pregătiți, să îi recomand persoanelor care știu că i-ar putea ajuta să își valorifice talentele și pregătirea, mai ales că astăzi în România tinerii au puține șanse de afirmare.

În ce ipostază nu vă puteți imagina niciodată?

Nu pot să nu mă refer la viața de politician, când îmi puneți această întrebare. Am fost cu toții martori, în ultimii doi ani, la o manipulare generalizată a alegătorilor. Toți am fost păcăliți cu iluzia unui trai mai bun, însă imediat ce s-au văzut cu sacii în căruță, toate promisiunile au fost uitate. S-au promis creșteri de pensii, de salarii și nici măcar acestea nu au crescut în limitele legale. Eu nu înțeleg cum te poți duce în mijlocul oamenilor, care te votează, să fii vocea lor pentru următorii patru ani și să înșiri numai minciuni, iar după ce te-au votat să ridici din umeri sau să îi minți. Cum poți să mai privești în ochi oamenii aceia care și-au pus toate speranțele în tine?

Unul din eșecurile care v-a îngândurat, poate fi cunoscut de cititorii jurnalului regional Banatul?

Căderea Guvernului Ungureanu. Nu îl văd ca pe un eșec personal, ci ca pe un eșec al clasei politice de la acea vreme. Era un guvern format din oameni tineri, capabili, muncitori, care avea șansa de a fi promotorul unei noi mișcări, dar, din păcate, politica nu era pregătită pentru astfel de schimbări care în alte state sunt binevenite. A fost un eșec mai ales pentru că toți miniștrii de la acea vreme am început și am lăsat pregătite proiecte bune pentru România, care, din păcate, au fost uitate imediat ce s-a instalat noua guvernare.

Dacă lumea ar fi zidită numai din două alternative – haosul și rigiditatea – spre care rău, din acestea două, ați înclina?

Întotdeauna suntem sfătuiți să alegem răul cel mai mic dintre două rele, care ni se pun la dispoziție. Asta încercați și dumneavoastră acum. Dar, de ce să nu gândim „outside the box” și să găsim o a treia variantă, care poate nu e la fel de rea? Cred în voință și în perseverență. De ce să nu avem viziune? De ce să nu vrem să facem o schimbare? La urma urmei, și cel mai mare haos poate fi

ordonat, și cea mai mare rigiditate poate fi modelată, atât timp cât nu ne resemnăm, că tot am discutat mai devreme despre refuzul de a ne resemna.

În decembrie 1915, când Tache Ionescu terminase discursul de trei zile numit Instinctul Național, rămăsese cu ochii țintiți în locuri nevăzute de nimeni și din gura lui s-a auzit o frază plină de melancolie: Răsplată pentru tot ce vom da României? Nu există nici una! Istoria va uita până și numele fiecăruia dintre noi. Azi sunteți un om politic, credeți că istoria va fi mai indulgentă cu urmașii politici ai celui ce a participat la întregirea României, dar și la sfârtecarea Țării Banatului?

Politica, indiferent de loc și timp, a fost întotdeauna o artă a compromisului. Din păcate, așa cum în viață se văd mai întâi lucrurile rele și abia apoi cele bune, așa se întâmplă și în istorie. Când spunem numele unei personalități istorice, instinctiv ne gândim mai întâi la lucrurile rele pe care i le asociem. E în natura umană. Trebuie însă să ne delimităm de asemenea catalogări și să încercăm să înțelegem aceste compromisuri și prin prisma a ceea ce au adus ele bun în evoluția noastră ca stat și ca națiune.

Ce credeți despre revistele editate de Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric?

Vreau să vă felicit în primul rând pentru activitatea pe care o derulați. Citesc lunar revista „Banatul”. Felicitări pentru contribuția dumneavoastră la păstrarea culturii, tradiției și a spiritualității bănățene. Felicitări și jurnaliștilor din presa locală, care, în ciuda dificultăților economice și a presiunilor, rămân reprezentanți importanți ai presei din România. Sper că îmi veți da ocazia să fiu alături de dumneavoastră și anul viitor, cu ocazia Galei Premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric.

Vă mulțumesc pentru această atenție și răbdare, pe care mi le-ați acordat.

INTERVIU REALIZAT DE
VASILE TODI